

การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ไพฑิณ อิงคนินันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2562

**School Administration to Enhance Learner's Skill in 21ST Century
of Schools in Secondary Education Area 5**

Pailin Engkaninun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Education Management

College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

2019

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

เสนอโดย นางสาวไพลิน อิงคนินันท์

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ลงชื่อ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา คามดิษฐ์)

ลงชื่อ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วาสนา วิสฤตาภา)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่น โกศล)

วันที่ 17 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2563

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5
ชื่อผู้เขียน	ไพลิน อิงคนินันท์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET และขนาดสถานศึกษา 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำนวน 61 โรงเรียน จากประชากรทั้งหมด 64 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 732 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ด้านการกำหนดนโยบายและด้านแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ ด้านการให้รางวัลและการเสริมแรงครู

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกตามผลการทดสอบ O-NET โรงเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าและสูงกว่า ค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในภาพรวมมีการดำเนินการไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 7 ด้าน

พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีการดำเนินการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหาที่พบในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 คือ การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน การจัดอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู ขาดการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องงบประมาณของโรงเรียนไม่เพียงพอ การให้รางวัลและการเสริมแรงครู โรงเรียนไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูที่สอนเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เพียงพอ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูขาดการชี้แจงหลักเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และมีนโยบายลดภาระงานต่างๆ ของครูนอกเหนือการสอน สืบหาความต้องการของครู และปรับเวลาการจัดอบรมให้เป็นช่วงปิดเทอม สถานศึกษาควรนิเทศกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครูตามสภาพจริง กำหนดวัน/เดือน/ปี และคาบเรียนในการนิเทศและแจ้งให้ครูทราบ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดสรรงบประมาณ การจัดการเรียนรู้ให้ทั่วถึงเหมาะสมกับครู ควรจัดทำเกณฑ์การให้รางวัลให้ชัดเจนและยุติธรรม จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ มีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจนหลากหลาย และไม่เน้นเพียงการประเมินจากเอกสารเพียงอย่างเดียว

คำสำคัญ : การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 / การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

Thesis Title	School Administration to Enhance Learners' Skill in 21 st Century of Schools in Secondary Education Area 5
Author	Pailin Engkaninun
Thesis Advisor	Assoc.Prof. Dr. Kla Tongkow
Department	Educational Administration
Academic Year	2019

ABSTRACT

This research aimed to study 1) School administration to enhance learner's skill in 21st century, 2) compare school administration to enhance learner's skill in 21st century in Secondary education area 5 identified by O-Net outcomes and school size, 3) problems and suggestion in school administration to enhance learners' skill in 21st century. The samples are 61 schools from 65 schools in Secondary education area 5. Data are collected from directors, academic department vice directors, heads of department and teachers in five subjects Science, Mathematics, Foreign language, Thai language and Social studies, total number is 732 persons. The research instrument employed for the data collection was a set of rating-scale questionnaires. The data were analyzed by using percentage, mean, t-test score and One-way ANOVA. The results of the research were as follows:

1. School administration to enhance learner's skill in 21st century overall are in high level. The highest mean is promoting and develop teacher and policy identified and lesson plan in order. The lowest mean is reward and reinforcement for teacher.

2. Compare school administration to enhance learner's skill in 21st century in Secondary education area 5 found that overall and each factor are significantly different at the statistical level of 0.01 and identified by O-NET outcomes in lower and higher than nation score mean, overall is not different, but considering each factor found that identify policy and lesson plan is significantly different at the statistical level of .05

3. Problems and suggestion in school administration to enhance learners' skill in 21st century are unclear policy, training courses are not relevant to teachers' need, lack of supervision in systematic and continuously, budget is not enough, lack of 21st century guideline for teachers, facility in teaching is not enough, lack of evaluation guideline.

Suggestion are school should have clear policy and reduce other tasks beside teaching, survey teachers' need and set up training course in school break, set supervision time, continue look after teaching results and manage budget appropriately, do reward criteria clearly , set committee to consider performance, inform evaluation guideline clearly, not focused on paper to promote every schools to enhance l learners' skill in 21st century in effective way.

Keywords : Enhance Learners' Skill in 21st Century / school administration

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ โดยสละเวลาอันมีค่า ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวะวาทิต และ ดร.วาสนา วิสฤตภา กรรมการสอบที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ขอขอบคุณคณาจารย์ภาควิชาการจัดการการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรรังศรี ดร.เฉลิมชัย มนุษเสวต ดร.วินัย ปานแดง และ ดร.วัชรพงษ์ แพร์หลาย ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและให้ข้อคิดเห็น และคณะผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณณัฐชา เมฆเจริญ คุณจุฬาลักษณ์ รอดเจริญ คุณอัญชลี มนูญผล คุณสุชญา พุ่มสวย คุณวิรมณ ปั่นงาม คุณสมคิด จิตรไทย คุณอวัตตา กลิ่นเทียน และเพื่อนๆ ที่ให้การช่วยเหลือ ชี้นำให้คำปรึกษา สนับสนุน งานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบุพการี คุณพ่อถวิลและคุณแม่รำพึง อิงคนินันท์ ผู้สนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งต่อการสำเร็จการศึกษาครั้งนี้

คุณความดีและประโยชน์อันพึงมีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ไพลิน อิงคนินันท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิด.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา.....	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎี ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.....	14
2.3 แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21.....	29
2.4 บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	39
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
3. ระเบียบวิธีการวิจัย.....	48
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
3.4 วิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	56
4.3 การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5.....	57
4.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET).....	67
4.5 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	76
4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ การบริหาร สถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5.....	81
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	85
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	87
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	100
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	101
ข. เครื่องมือวิจัย.....	103
ค. ค่าความตรงและความสอดคล้อง(IOC).....	118
ง. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	125
จ. ตารางค่าสถิติ.....	128
ประวัติผู้เขียน.....	132

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 การเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน.....	49
3.2 การเลือกตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ.....	49
4.1 ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และผลการทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET).....	55
4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน	56
4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยภาพรวมเป็นรายข้อ.....	58
4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ ของครู.....	59
4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการส่งเสริมการพัฒนาครู.....	60
4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ ของครู.....	61
4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู.....	62
4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการให้รางวัลและการเสริมแรงครู.....	63

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดตั้งอำนวยการเรียนรู้อุทิศ.....	65
4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครู.....	66
4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการบริหาร สถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	67
4.12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	68
4.13 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในภาพรวม.....	69
4.14 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในการกำหนดนโยบาย และแผนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	70
4.15 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการส่งเสริมการพัฒนาครู.....	71
4.16 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู.....	71
4.17 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสรรงบประมาณ และทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	72

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.18 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการให้รางวัลและการเสริมแรงครู.....	73
4.19 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก.....	73
4.20 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู.....	74
4.21 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET.....	75
4.22 ปัญหาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5.....	76
4.23 ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5.....	77

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่มา (วิจารณ์ พานิช 2556, หน้า 10).....	16

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูงในปัจจุบัน ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทัดเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน ดังนั้นการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับผู้เรียนในยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นี้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุทัศน์ สังกะพันธ์ 2557, น.14) นอกจากนี้ โรงเรียนและครูต้องจัดระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมินในยุค ศตวรรษที่ 21 หลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งยังเป็นแนวทางในการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์สู่การปรับแนวคิดสู่การปฏิรูปการศึกษาไทย การสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษาของไทยภายใต้บริบทแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นย่อมเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายควรตระหนักและมองเห็นความสำคัญ

การบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำแนวทางการจัดการศึกษาของชาติและแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2554,น.5-6) ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน คือ คุณภาพครู ที่ต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ โดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียน จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถมีทักษะในการดำรงชีวิต มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน พร้อมเติบโตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นที่ยอมรับของสังคมและประเทศชาติในอนาคต

กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีศักยภาพสูงขึ้น บุคคลที่สำคัญที่สุด คือ ครู เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey 2007 ; วราภรณ์ สามโกเศศ และคณะ 2553) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู จึงจะสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูง มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จด้านการบริหาร สอดคล้องกับ เดวิส และโทมัส (Davis and Thomas 1989) พบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ส่งเสริมต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา และการเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนและปฏิบัติการสอนของครู ตรงกับ น้ำฝน รักษากลาง (2553,น.1-2) สรุปได้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์รายงานโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ผลการทดสอบระดับชาติปีการศึกษา 2560 ทั้ง 64 โรงเรียนมีความแตกต่างกันมาก จึงส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน และคุณภาพผู้เรียนเป็นลูกโซ่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาของประเทศต่อไป

โรงเรียนมัธยมศึกษา (ย่อว่า ม ; อังกฤษ: Secondary education) เป็นลำดับการศึกษาขั้นที่ 3 ต่อจากระดับประถมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาการหรือวิชาชีพตามความถนัดของตนเอง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายผู้เรียนสามารถเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนชื่นชอบเพื่อยึดเป็นอาชีพได้ โดยการศึกษาในขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านวิชาการ

และวิชาชีพให้เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การศึกษาระดับนี้ใช้เวลาเรียน 6 ปี โดยผู้เรียนจะมีอายุระหว่าง 12-17 โดยผู้เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาสามารถไปประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยความสามารถ และการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 เป็นเขตพื้นที่หนึ่งที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาตั้งอยู่หลายขนาด ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ เมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 พบว่าบางโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ และบางโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศ ส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการบริหารงานของผู้บริหารว่าให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาครูให้มีคุณภาพในการจัดการศึกษาหรือไม่ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่แสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการส่งเสริมสนับสนุนครู และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้เกิดทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างให้เกิดทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.2 คำถามการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 เป็นอย่างไร
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่มีผลการสอบ O-NET และขนาดสถานศึกษาดำเนินการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต่างกันหรือไม่
3. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 มีปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET และขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1.4 กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (2545) และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 (2553) หลักการจัดการเรียนรู้ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2552,น.25-26) และการสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 วิจารณ์ พานิช (2555,16-21) เพื่อนำมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา

- 1.ผลการทดสอบ O-NET
 - 1.1 ผลการสอบ O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
 - 1.2 ผลการสอบ O-NET ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- 2.ขนาดสถานศึกษา
 - 2.1 ขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่
 - 2.2 ขนาดกลาง
 - 2.3 ขนาดเล็ก

การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

1. การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู
3. การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู
4. การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู
5. การให้รางวัลและการเสริมแรงครู
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยทำการศึกษาดูงานที่เสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 7 ด้าน

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำนวน 64 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

จำนวน 61 โรงเรียน โดยมีผู้บริหาร ครูและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนดังกล่าว เป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key information)

3. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลภูมิสังคมของสถานศึกษา ได้แก่

3.1.1) ผลการทดสอบ O-NET (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

- 1) ผลการสอบ O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- 2) ผลการสอบ O-NET ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

3.1.2) ขนาดสถานศึกษา

- 1) ขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

3.2.1) การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

3.2.2) การส่งเสริมการพัฒนาครู

3.2.3) การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู

3.2.4) การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู

3.2.5) การให้รางวัลและการเสริมแรงครู

3.2.6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

3.2.7) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารครูเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
3. ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนการเรียนรู้ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การเสริมสร้างทักษะ หมายถึง ผู้บริหารมีการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านต่างๆ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้

การเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีการเสริมสร้างให้ครูจัดการเรียนการสอน ที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู การส่งเสริมการพัฒนาครู การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู การให้รางวัลและการเสริมแรงครู การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู

การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลผู้เรียนที่สอดคล้องกับการประเมินผลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การประเมินตามสภาพจริง แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเอง การใช้บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตรทั้งที่เป็นหลักสูตรกลุ่มสาระ หลักสูตรรายวิชาให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การส่งเสริมการพัฒนาครู หมายถึง สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ที่จัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลาย สื่อที่ทันสมัย มีทักษะด้าน ICT และควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 มีการใช้เทคโนโลยี (ICT) ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการบรรยาย การยกตัวอย่าง การใช้สื่อและทักษะการนำเสนอเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีการเข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวนไม่ต่ำกว่า 50 ชั่วโมงต่อปี

การนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง สถานศึกษา กำหนดให้มีการนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู มีการจัดการเรียนการสอนใน ศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ประกอบด้วยสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ e-book ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และควรส่งเสริมให้ ผู้บริหารมีการนิเทศครูว่ามีการจัดการเรียนการสอน ที่ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ที่เป็นจุดเน้น สำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ กระบวนการคิดแก้ปัญหา กระบวนการคิดตัดสินใจ กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง สถานศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณ และทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีความเพียงพอ เพื่อให้การ จัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการ จัดกิจกรรม งบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ งบประมาณในการปรับปรุงพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ งบประมาณสนับสนุนในการปรับปรุงและ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนา ความรู้ความสามารถของบุคลากรอย่างเพียงพอ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดทักษะผู้เรียนด้านทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และด้านทักษะชีวิตและอาชีพ

การให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครู หมายถึง สถานศึกษามีการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ ครู โดยจัดประชุมชี้แจงแนวนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงการปฏิบัติงานของครู สร้างแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครูด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้รางวัลแก่ครูในการปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ สอดคล้องกับภาระงาน มีการยกย่องเชิดชูเกียรติของครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น และส่งเสริม ให้ครูใช้ความสามารถและทักษะของตนอย่างเต็มความสามารถ เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงานของครูในการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และด้านทักษะชีวิตและอาชีพ

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษา สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และเครื่องมือต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประกอบด้วย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ผ่าน เว็บไซต์ e-book ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างให้ เกิดทักษะผู้เรียนในด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และ ด้านทักษะชีวิตและอาชีพ

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู หมายถึง สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู มีการวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ครอบคลุมพัฒนาการของผู้เรียน กำหนดให้ครูมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน (Portfolio) การประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการประเมินอย่างเพียงพอ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้เกิดทักษะผู้เรียนด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และด้านทักษะชีวิตและอาชีพ

ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับผลการทดสอบ O-NET และขนาดสถานศึกษา

ผลการทดสอบ O-NET หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขึ้นพื้นฐานของสถานศึกษา สำหรับผู้เรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการสอบ O-NET สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขึ้นพื้นฐาน หรือ O-NET ที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

ผลการสอบ O-NET ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขึ้นพื้นฐาน หรือ O-NET ที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

ขนาดสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 5 ที่แบ่งตามจำนวนนักเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 501 ถึง 1,500 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ หมายถึง มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 ถึง 2,501 คนขึ้นไป

ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตและทำงานในศตวรรษที่ 21 มี 3 ด้าน คือ

- 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
- 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี
- 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 1-2 คน

ครู หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน จำนวน 61 โรงเรียน

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งและมอบหมาย ให้ความควบคุมดูแลครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 5 คน จำนวน 61 โรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง ชัยนาท

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และผลงานวิจัยดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา
 - 2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา
 - 2.1.3 แนวคิดและหลักการบริหารงานวิชาการ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎี ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
 - 2.2.1 ความหมายของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
 - 2.2.2 องค์ประกอบของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
 - 2.2.3 โรงเรียนแห่งศตวรรษที่ 21
 - 2.2.4 ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
- 2.3 แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
 - 2.3.1 การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 2.3.2 การส่งเสริมการพัฒนาครู
 - 2.3.3 การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 2.3.4 การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู
 - 2.3.5 การให้รางวัลและการเสริมแรงครู
 - 2.3.6 การจัดตั้งอำนาจความสะดวก
 - 2.3.7 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู
- 2.4 บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 2.4.1 ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 2.4.2 แนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.4.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานด้านต่างๆ ได้แก่ การจัดหลักสูตรการเรียนรู้อ การจัดการเรียนรู้ การบริหารชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาผู้เรียน การวัดและการประเมินผลผู้เรียน รวมทั้งการบริการด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียนซึ่งมุ่งไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ คือ คุณภาพผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ และที่จบการศึกษาออกไป โดยมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

ชาญชัย อาจินสมাজার (2551, น.6) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามสั่งและผสมผสานความพยายามของมนุษย์ ซึ่งมีจุดรวมอยู่ที่จุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายบางอย่าง การบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในองค์การ ซึ่งมีหน้าที่สั่งให้ความสะดวกในการทำงานของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

มนทิพย์ ทรงกิติพิศาล (2552, น.33) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษา เป็นการจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ธีระ รุณเจริญ (2553, น.3) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานด้วยกระบวนการของหลายคน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทุกด้านจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาสังคมให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ยุคตนันต์ หวานจำ (2555, น.11) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงาน โดยมีผู้บริหารปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่ร่วมปฏิบัติการภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างมาก ในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสรุปแนวคิดและทฤษฎีไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติไว้ว่าการบริหารส่วนกลางจะทำหน้าที่เพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดสรรงบประมาณ การกำหนดและประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเป็นประการสำคัญ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยทั้ง 4 งานจะมีการกระจายอำนาจไปให้สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2553, น.14)

Cambell and Others (1970 อ้างถึงในปกรณ์ อินทร์มงคล 2550, น.15) ได้ทำการศึกษา งานบริหารสถานศึกษาว่ามีงานสำคัญ 6 ประการ คือ 1) งานหลักสูตรและการสอน 2) งานบริหารบุคลากร 3) งานกิจกรรมนักเรียน 4) งานอาคารสถานที่ 5) งานงบประมาณและธุรการ 6) งานสัมพันธ์ชุมชน

Sergiovanni and Others (1980 อ้างถึงในมนตรีพิศาล 2552, น.32) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่างานบริหารสถานศึกษา ควรมีงานสำคัญ 8 ประการ คือ 1) งานหลักสูตรและการสอน 2) งานบริหารบุคลากร 3) งานกิจกรรมนักเรียน 4) งานอาคารสถานที่ 5) งานธุรการ 6) งานสัมพันธ์ชุมชน 7) งานประเมินผล 8) งานพัฒนาบุคลากร

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วยภาระงานสำคัญแบ่งเป็น 4 งาน 1) งานบริหารงานวิชาการ 2) งานบริหารงานบุคคล 3) งานบริหารงบประมาณ และ 4) งานบริหารทั่วไป ซึ่งถ้าพิจารณาตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาแล้วงานบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างมากที่สุด ส่วนงานด้านอื่นๆ เป็นงานสนับสนุนให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.1.3 แนวคิดและหลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (ทัศนีย์ วงศ์อิน, 2555, น.4-7) ได้ให้ความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญดังนี้

1. ทำให้ผู้บริหารตระหนักถึงบทบาทความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2. ทำให้ผู้บริหารและครูวางแผนพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. ทำให้สถานศึกษาปรับปรุง และพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

4. ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการพัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่างานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องการบริหารงานวิชาการต้องทราบขอบข่ายงานวิชาการ ซึ่งจะทำให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ นักวิชาการได้ให้ความหมาย หลักการ และขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

รุจิรี ภู่อาระ และจันทร์ทรานี สงวนนาม (2545, น.59-60) ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่ามีดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร การจัดระบบ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การจัดสื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน

3. การสอนซ่อมเสริม

4. การจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร

5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.3-4) กล่าวถึง ขอบข่ายงานวิชาการประกอบไปด้วย

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ซึ่งเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียดของงานได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการงานวิชาการ โครงการสอน บันทึกการสอน

2. การดำเนินงานการสอน ได้แก่ การจัดการเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน บันทึกการสอน

3. การจัดตั้งอำนวยการควบคุมและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน

จิราภา เพียรเจริญ (2556, น.30) ได้สรุปหลักการสำคัญที่สถานศึกษาจากการวิเคราะห์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) รวมทั้งขอบข่ายงานวิชาการ ในสถานศึกษาตามกฎหมาย และสถานะของสถานศึกษาดังนี้

1. การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม
2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้สากล ตลอดจนการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตให้สังคมมีส่วนร่วม และพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่อง
4. การจัดการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ
5. การบริหารระบบข้อมูล และสารสนเทศทางวิชาการ และการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์
6. การบริหารการประเมินผลทางวิชาการ สรุปผล และจัดทำรายงานประจำปีเผยแพร่ต่อสาธารณะ

2.2 แนวคิดและทฤษฎี ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

2.2.1 ความหมายของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)

วิจารณ์ พานิช (2555, น. 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าสาระวิชามีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเอง ของนักเรียน โดยครูช่วย แนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมิน

ความก้าวหน้าของการเรียนรู้ ของตนเองได้ สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ

2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

3. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ (Responsibility)

Curtis (1795, น.150) ได้เสนอทักษะที่จำเป็นไว้ในหลักสูตรการศึกษา 3 ด้าน คือ 3Rs ได้แก่

1. รู้ อ่านรู้ เขียน (Literacy) คือ ไม่ใช่แค่อ่านออกเขียนได้ (Reading & Writing) แต่ต้อง “อ่านเข้าใจเขียนรู้เรื่อง” คือ เข้าใจความหมายของคำต่างๆ และสามารถสื่อสารคำต่างๆ เหล่านั้น ออกมาได้ถูกต้อง

2. เข้าใจเป็น (Literacy) เมื่อใช้กับความรู้ด้านอื่น ๆ เช่น ICT literacy คือ เข้าใจและใช้ ICT เป็น health literacy คือ เข้าใจและสามารถดำเนินชีวิตให้เป็นคนมีสุขภาพดี ฯลฯ

3. รู้คณิต (Numeracy) คือ ไม่ใช่แค่คิดเลขเป็น (arithmetic) แต่ต้องมีความสามารถตีความและเข้าใจความคิดต่าง ๆ ที่สื่อสารออกมาในรูปของคณิตศาสตร์ (mathematics) เช่น เลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิต ตรีโกณมิติ ฯลฯ และสามารถใช้มันให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตได้

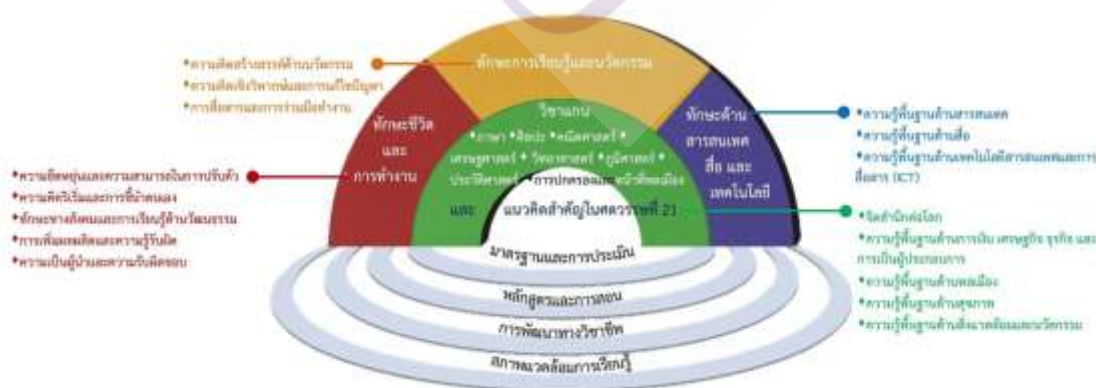
4. รู้ ICT (Information and communications technology literacy) คือ เข้าใจและ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร อันเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันทักษะ 4ก. หรือ 4Cs ด้วย ได้แก่

4.1 การคิดแบบมีวิจารณญาณ (Critical thinking) คือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีเหตุผล และต้องสามารถตัดสินคุณค่าของเรื่องต่างๆ ที่คิดนั้นด้วย

4.2 การสื่อสาร (Communication) คือ ต้องมีความสามารถใช้ศัพท์ ใช้ภาษา ใช้ ICT และใช้จิตวิทยาเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จได้

4.3 การทำงานร่วมกัน (Collaboration) คือ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การร่วมมือกับคนหลายคนที่อาจมีพื้นฐานต่างกัน ทั้งแนวคิด ความเชื่อ หรือความรู้ เพื่อทำงานหรือทำกิจกรรมใดๆ ให้ประสบความสำเร็จได้

4.4 การสร้างสรรค์ (Creativity) คือ มีความสามารถในการจินตนาการเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อันจะนำไปสู่สิ่งใหม่หรือความคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ที่เรียกว่า นวัตกรรม (Innovation) ภาคิเครือข่ายเพื่อศตวรรษที่ 21 นำโดย (Ken Kay) ร่วมกับสมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา และองค์กรต่างสาขาอาชีพเกือบ 40 องค์กร ได้พัฒนาและนำเสนอกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(Framework for 21 Century Learning) ซึ่งประกอบด้วย วิชาแกนแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและการทำงาน และระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 2.1 ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่มา (วิจารณ์ พานิช 2556, น. 10)

วิจารณ์ พานิช (2556, น.10) นำเสนอ แนวคิดการสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ความหมาย และประเภทของทักษะ (Skills) ความสามารถในการกระทำการลงมือทำหรือการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัย ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้นตามมา โดยทั่วไปเมื่อบุคคลลงมือ ก็จะต้องรู้วิธีการทำสิ่งนั้น ก่อน เมื่อรู้วิธีการแล้วผู้ทำจะต้องลงมือทำตามวิธีการหรือขั้นตอนนั้น จนกระทั่งทำได้ ทำเป็น ทำคล่อง ทำชำนาญจึงเกิดเป็นทักษะในระดับต่างๆกัน ดังนั้นทักษะจึงหมายถึงความสามารถในการ ทำที่มีลักษณะเป็นขั้นตอน ทักษะจึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าทักษะกระบวนการ (Process Skills) ประเภทของทักษะ กระบวนการมีหลายประเภท แต่ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มี 3 ประเภทดังนี้ 1) ทักษะกระบวนการปฏิบัติ (Performance Skills) หมายถึงความสามารถในการ กระทำหรือการ ปฏิบัติงานใด ๆ อย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการกระทำ ทักษะนี้ สามารถสังเกตเห็นโดยตรงจากพฤติกรรมการแสดงออกของผู้กระทำ เช่น ทักษะการพูด อ่าน เขียน ทักษะการเย็บปักถักร้อย ทักษะการทำงานช่าง ทักษะการวาดรูป เล่นดนตรี และอื่นๆอีกมาก ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นับเป็นทักษะที่จัดอยู่ในประเภทนี้ 2) ทักษะกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึงความสามารถในการใช้ สมองดำเนินการคิดให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นกระบวนการภายในสมองของบุคคลที่มองไม่เห็น ผู้อื่นจะทราบได้ก็ต่อเมื่อผู้คิด แสดงออกในการบอกเล่าหรืออนุมานอ้างอิงจากผลงานที่ทำ ทักษะ การคิดมีจำนวนมากทั้งทักษะการคิด พื้นฐานและทักษะการคิดขั้นสูง เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการคิดวิพากษ์ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะทาง ปัญญาเหล่านี้ล้วนเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ทักษะกระบวนการทางสังคม (Social Skills) หมายถึง ความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการอยู่ ร่วมกันและทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการลดขจัดความขัดแย้ง เป็นต้น นอกจากนี้ ทักษะกระบวนการทางสังคมยังหมายรวมถึง ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) และ 3) ทักษะด้านในของบุคคล (intrapersonal skills) ด้วย เช่น ทักษะการรู้จักตนเอง การมี สติรับรู้สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง การยอมรับตนเอง การไตร่ตรอง ทบทวน และปรับปรุงตนเอง จะเห็นได้ว่าทักษะทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะเหมือนกันตรงที่เป็นการกระทำที่มีลำดับขั้นตอน แต่แตกต่างกันในสิ่งที่กระทำหรือแสดงออก ทักษะปฏิบัติเป็นการกระทำที่แสดงออกทางพฤติกรรม ภายนอกสามารถมองเห็นได้ชัดเจน แต่ทักษะทาง ปัญญาเป็นการกระทำภายในสมองที่มองไม่เห็น ส่วนทักษะทางสังคมมีลักษณะเช่นเดียวกับทักษะปฏิบัติ แต่มีความซับซ้อนและมีตัวแปรเกี่ยวข้อง ที่ควบคุมได้ยากจำนวนมาก

จากการประมวลศึกษาแนวคิดที่นำเสนอโดยบุคคล คณะบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า การเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จัดได้เป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. ความรู้วิชาแกน ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา พหุวัฒนธรรม การปกครองและหน้าที่พลเมือง ศิลปะ รวมทั้งแนวคิดสำคัญต่างๆ เช่นจิตสำนึกต่อโลก สิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความเป็นพลเมือง และการเป็นผู้ประกอบการอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งการเรียนรู้สาระดังกล่าว ควรเป็นการเรียนรู้เชิงลึกและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. คุณธรรมและคุณลักษณะ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความรู้รับผิด ความซื่อสัตย์ ความกล้าเชิงจริยธรรม การตัดสินใจเชิงจริยธรรม ความกล้าเสี่ยง

3. ทักษะทางปัญญา ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดวิพากษ์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสังเคราะห์ คิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา คิดตัดสินใจ คิดจินตนาการ คิดกว้าง รวมไปถึงทักษะอีกชุดหนึ่งที่เรียกว่า ทักษะการเรียนรู้ประกอบด้วยทักษะการแสวงหาข้อมูล/เข้าถึงข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างความรู้ การชี้นำตนเอง (Self-directed learning) การเรียนรู้ด้วยตนเอง การปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง การใฝ่รู้และการรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

4. ทักษะทางสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความมีวินัยในตนเอง ความยืดหยุ่น การปรับตัว การฟื้นตัว (Resilience) ความมีบูรณภาพเป็นหนึ่งเดียว (integrity) ความเข้าใจผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง (Empathy) การเป็นผู้นำ การมีภาวะผู้นำการสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือ การปฏิสัมพันธ์การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การทำงานเป็นทีม และการเรียนรู้เป็นทีม

5. ทักษะการใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้วิธีการเชิงปริมาณ (Digital quantitative literacy) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ลิริรัตน์ นาकिन (2557, น.4) กล่าวว่า การศึกษาในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการขวนขวายหาความรู้ มันจึงทำให้เราเป็นกลไกยิ่งๆ ขึ้นจิตของเราปฏิบัติอยู่ในร่องรางแคบๆ ไม่ว่าจะเป็ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา ธุรกิจ หรือเทคนิควิทยาที่เรากำลังตั้งสมขึ้น วิถีชีวิตของเราทั้งในบ้าน นอกบ้าน และทั้งความเชี่ยวชาญงานอาชีพเฉพาะด้านของเรา ล้วนทำให้จิตคับแคบ และไม่สมบูรณ์ ทั้งหมดนี้นำมาซึ่งวิถีชีวิตอันเป็นเสมือนเครื่องจักรกล เป็นสภาพจิตที่ถูกลวงให้เข้ามาตรฐานเดียวกัน การเข้าใจความหมายที่อยู่เหนือถ้อยคำและพูดถึงเหตุผลที่เกิดความงอกงามแห่งจิต ความเจริญงอกงามนี้เป็นพัฒนาการและความเบ่งบานของจิตใจเรา รวมทั้งสวัสภาพทางกายด้วย นั่นคือ ความดำรงอยู่ในความกลมกลืนทั่วพร้อม ซึ่งในความกลมกลืนเช่นนั้นปราศจากความขัดแย้ง

หรือ ความไม่ลงรอยกันระหว่างกาย จิตและใจ ความงอแงแห่งจิตจะเกิดขึ้น เมื่อมีการสัมผัสที่รู้
 แจ่มชัด ตามความเป็นจริงไม่เป็นส่วนตัว และปราศจากแรงยึดเหนี่ยวใดๆ ประเด็นไม่ได้อยู่ที่ว่า
 จิตคิดอะไร แต่อยู่ที่ว่าจะให้คิดชัดเจนได้อย่างไร ความปลอดโปร่งอิสระของจิต ถ้าจิตไม่หมกมุ่น
 อยู่กับสิ่งใด ปัญหาใด หรือกับความสนุกสนาน ความเพลิดเพลินทางประสาทสัมผัส ไร้เจตจำนง
 และไร้ทิศทางที่มุ่งหมาย ในภาวะโปร่งโล่งอิสระ เช่นนี้ที่จิตสามารถเรียนรู้ได้ ซึ่งไม่เพียงเรียนรู้วิชา
 วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองด้วย เพื่อสังเกตสิ่งที่
 กำลังเกิดขึ้นรอบๆตัว และสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นภายในตน ในการสอนคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ หรือวิชา
 อื่นๆ ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อการดำรงชีพ ครูสามารถถ่ายทอดให้กับนักเรียน
 ว่า เขาเป็นผู้รับผิดชอบต่อมวลมนุษยชาติหรือไม่ แม้เขาจะทำงานเพื่อการดำรงชีพตามวิถีชีวิตของเขา
 เอง แต่จะไม่ทำให้จิตใจเขาคับแคบลง เขาจะมองเห็นกษัตริย์ตราของความสำเร็จเฉพาะทาง
 รวมทั้งความจำกัดคับแคบอันลึกลับด้วย ครูต้องช่วยเขาให้มองเห็น ทั้งหมดนี้ การผลิงานในความ
 ดึงดูดไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในอาชีพการงาน ความดึงดูดอยู่ นอกเหนือสิ่งเหล่านี้และเมื่อความเบ่ง
 บานเกิด ความงามนั้นจะเสริมส่งอาชีพและกิจจำเป็นอื่นๆ จะถูกส่งเสริมความงามของมันเอง
 ทุกวันนี้เรามุ่งมุ่นเทให้กับสิ่งๆ เดียวโดยมองข้ามความเบ่งบานนี้ อย่างสิ้นเชิง เราต้องพยายาม
 ประสานทุกอย่างเข้าด้วยกัน ภาพกว้างของการศึกษา คือ การปลูกฝังจิตใจ โดยส่วนใหญ่เรานึกถึง
 การศึกษา ซึ่งก็มักจะเป็นวิธีที่เหมาะสม เราต้องยอมรับว่าการศึกษามีอยู่ตลอดช่วงชีวิตของเราหรือ
 แม้กระทั่งคนทำงานทุกคนก็ย่อมจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการคัดสรรของคนที่จะเป็นผู้ถูกคัดสรร
 และผู้คัดสรรคนที่มีทั้ง ความรู้ ทักษะ และจิตใจที่เหมาะสมกับงานนั้นๆ ซึ่งในความหมายนี้ก็คือ
 เราต้องค้นหาคนที่มีจิตชำนาญการ จิตสังเคราะห์ จิตสร้างสรรค์ จิตเคารพ และจริยธรรมนั่นเอง
 ทุกคนล้วนต้องพัฒนาจิต 5 ประการของคนเราทุกคนที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง
 ดังที่ วินสตัน เชอร์วิลล์ (Winston Churchill) ได้คาดการณ์ไว้ว่า จักรวรรดิในอนาคตจะเป็นจักรวรรดิ
 ของจิต เราต้องระลึกให้ได้ว่าโลกยุคใหม่ต้องการอะไร ถึงแม้ว่าเราจะต้องยึดมั่นในทักษะและ
 ค่านิยมที่เรามีอยู่ก็ตาม จิตทั้ง 5 ประการต่างมีความสำคัญเป็นมาที่สำคัญ ต่างก็มีความสำคัญใน
 อนาคต และด้วยจิตเหล่านี้จะช่วยให้เรารับมือได้ทั้งสิ่งที่คาดหวงและสิ่งที่ไม่คาดคิด

การ์ดเนอร์ (Gardner) เป็น ปรมาจารย์ด้านการสอนการคิดแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด
 ผู้ที่มีผลงานโด่งดังจากทฤษฎีพหุปัญญา (multiple intelligences) ได้เขียนหนังสือ Five Minds for
 the Future ต้องการให้ทุกคนได้รู้คำตอบของการเกิดวิธีการเรียนรู้และการรู้คิดด้วยจิตทั้ง 5 ประการ
 สำหรับ 5 ลักษณะของจิตนั้น Gardner (1993, น.25) บอกวาคือ สมรรถนะ (competencies) ซึ่งเป็น
 คำใหม่พระราชบัณฑิตยสถาน คำนี้มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า สมรรถนะที่หมายถึง
 ความสามารถ

1. จิตชำนาญการ (The disciplined mind) มีความหมายดังนี้ disciplinary thinking คือวิธีการคิดหรือแบบแผนความคิดที่ไม่ได้ติดอยู่กับเนื้อหา แต่สามารถเข้าใจไปถึงบริบท เช่นไม่ติดอยู่กับคำจำกัดความในประวัติศาสตร์ แต่เข้าใจบริบทของประวัติศาสตร์ มีความสามารถในการเก็บสะสม ข้อมูลและสรุปเป็นทฤษฎีหรือข้อสังเกตได้ ไม่ยึดติดอยู่กับสาขาการศึกษาเดียวในการวิเคราะห์ เช่น เมื่อเป็นนักเศรษฐศาสตร์ก็วิเคราะห์โดยใช้เศรษฐศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว มีความสามารถในการคิดบังคับตนเองให้กระทำในสิ่งที่สำคัญ ลักษณะของจิตนี้หมายถึงการมีระบอบความคิดที่กว้างเชิงวิเคราะห์ อย่างเข้าใจบริบทของสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อเรียนภาษาอังกฤษก็ไม่กลายเป็นคนที่มีปมด้อย เห็นวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาเหนือกว่าตน หรือเห็นว่าคนที่ไม่เก่งภาษานั้นเท่าตนเป็นคนต่ำด้อย จนมีทั้งปมด้อยและปมเด่นในตัว หากเห็นว่าภาษานั้นเป็นเพียงกลไกหรือเครื่องมือในการเปิดประตู ให้สามารถรับการสื่อสารข้อมูลได้มากขึ้น เป็นความเชี่ยวชาญในการคิดเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใด สาขาหนึ่งเป็นอย่างน้อย ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการรู้คิดที่แยกออกไปตามลักษณะเฉพาะของสาขา หรืองานฝีมือ หรืออาชีพหนึ่งๆ จิตชำนาญการหมายรวมถึงการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะและความเข้าใจ คือความมีวินัยอย่างสูง

2. จิตชำนาญการ เป็นวิธีคิดเกี่ยวเนื่องกับสาขาวิชาหลักๆ (ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ) และสาขาวิชาต่างๆ (กฎหมาย แพทย์ การจัดการ การเงิน) รวมถึงงานหัตถศิลป์ และการทำธุรกิจการค้า จิตชำนาญการเป็นความสามารถในการประยุกต์ความขยันหมั่นเพียรของตน พร้อมทั้งปรับปรุงสิ่งที่เล่าเรียนมาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การฝึกฝนจิตชำนาญการ โดยการพยายามถ่ายทอดความชำนาญการให้แก่จิตของนักศึกษาซึ่งอันที่จริงแล้วก็ไม่มียุทธวิธีอื่นที่จะสร้างให้เกิด นักวิทยาศาสตร์ นักคณิตศาสตร์ ศิลปิน นักประวัติศาสตร์ นักวิจารณ์ นักกฎหมาย ผู้บริหาร ผู้จัดการ และผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาอาชีพอื่นๆ ได้อย่างสม่ำเสมอ การฝึกผู้ชำนาญการกระทำได้ด้วย การรู้ซัดถึงความสนใจและพรสวรรค์ที่ผสมผสานกันอยู่เรามีพรสวรรค์ที่จะเป็นนักวิทยาศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ นักวิจารณ์ วรรณกรรม ทนายความ วิศวกร ผู้บริหาร รวมถึงการสร้างตัวแบบของวิธีการคิด (นี่เป็นวิธีการที่เราจะพิสูจน์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง) ตลอดจนความสำเร็จของสิ่งที่ได้รับมอบหมายที่คล้ายต้นแบบ มีการใช้เวลาที่กระชับในการวิจารณ์ตีพิมพ์ผลงานที่ผ่านมาที่เป็นประโยชน์ ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนก็ต้องจะเผชิญกับทางเลือกว่าไม่ต้องสอนเนื้อหาวิชาการทั้งหมด สอนพวกเขาแค่สาระสำคัญของวิชาแล้วให้พวกเขาดูแลตัวเอง หรือพยายามให้พวกเขาได้ลองเผชิญกับประสบการณ์เกี่ยวกับการก้าวข้ามแต่ละช่วงของชีวิตในความหมายของเดวิด เพอร์กินส์ ถือเป็นสิ่งที่ จะช่วยทำให้เกิดการคิดอย่างชำนาญการได้

3. จิตสังเคราะห์ (the synthesizing mind) หรือความสามารถในการสังเคราะห์ข้อมูลที่มีมากมายจนได้เป็นข้อสรุปตัวอย่างที่การ์เนอร์ (Gardner) ยกมาคือ ชาลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) ซึ่งเดินทางในเรือรอนแรมไปในทวีปต่างๆ เป็นเวลา 5 ปี เก็บข้อมูลมหาศาลเกี่ยวกับพันธุ์พืชสัตว์ ทำการทดลองและสังเกตศึกษาสื่อสารกับนักวิชาการมากมายจนอีก 20 ปี ต่อมาก็สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและเอามาเขียนเป็นหนังสือชื่อ Origin of the Species

4. จิตสร้างสรรค์ (The creative mind) คือความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เมื่อลองนึกดูก็จะเห็นว่ามนุษย์จะเป็นผู้สร้างสรรค์ก็ต่อเมื่อมีความเชี่ยวชาญในทางใดทางหนึ่งไม่ต่ำกว่า 10 ปี เช่น โมซาร์ท (Mozart) แต่งเพลงคลาสสิกชิ้นยอดตอนอายุ 15-16 ปี ก็เพราะเริ่มความเชี่ยวชาญนี้เมื่อ ตอนอายุ 5 ถึง 6 ขวบ เช่นเดียวกับ Picasso จิตรกรผู้ยิ่งใหญ่เป็นการผลิตความคิดใหม่ๆ พร้อมทั้งคำถามที่แตกต่างไปจากเดิม และกำเนิดวิธีการคิดที่สดใหม่ ซึ่งก็อาจจะกลายเป็นคำตอบที่คาดไม่ถึงสิ่งที่สร้างสรรค์จะได้รับการยอมรับจากผู้รอบรู้ด้วยเหตุที่การสร้างสรรค์ คือ สิ่งที่อยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ที่มีอยู่จิตสร้างสรรค์จึงต้องล้ำหน้ากว่าคอมพิวเตอร์หรือหุ่นยนต์ที่ซับซ้อนที่สุดหนึ่งก้าว

5. จิตเคารพ (The respectful mind) คือความสามารถในการเคารพ ร่วมมือกับคนอื่น ถึงแม้จะมีความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกันสิ่งที่การ์เนอร์ (Gardner) พูดถึงนี้ใกล้เคียงกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน นับถือยอมรับในความแตกต่างของกันและกันโดยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เป็นการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ถือเป็นความพยายามที่จะเข้าใจผู้อื่นและหาวิธีที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกที่ทุกคนเชื่อมโยงถึงกันได้นั้นการไม่ยอมรับฟังและขาดความเคารพซึ่งกันและกันย่อมไม่ใช่ทางเลือกที่ดีของการอยู่ร่วมกัน เป็นการตอบสนองต่อคนหรือกลุ่มคนที่มีความแตกต่างที่หลากหลายอย่างเห็นอกเห็นใจและเป็นไปในทางสร้างสรรค์เป็นความพยายามที่จะเข้าใจและทำงานร่วมกับคนที่แตกต่างกัน เป็นการขยายขอบเขตของความอดทนและความถูกต้องของสังคมและการเมือง

6. จิตจริยธรรม (The ethical mind) คือ การมีจริยธรรมอยู่ในพื้นฐานของจิตใจ บุคลิกอุปนิสัยที่พึงประสงค์อันก่อให้เกิดความมีจริยธรรมเป็นเรื่องพึงพิจารณาของทุกสังคมเพราะจริยธรรมทำให้สังคมอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข เป็นอีกขั้นหนึ่งที่นับได้ว่าเป็นนามธรรมมากกว่าจิตเคารพ โดยที่จิตจริยธรรมถือเป็นการไตร่ตรองถึงธรรมชาติของงาน รวมทั้งความต้องการและความปรารถนาของสังคมที่ดำรงอยู่ที่สำคัญก็ถือเป็นแนวความคิดที่ว่าคนจะตอบสนองต่อจุดประสงค์ที่เหนือไปกว่าประโยชน์ส่วนตนได้อย่างไร และประชาชนจะทำงานโดยปราศจากความเห็นแก่ตัวเพื่อพัฒนาส่วนรวมได้อย่างไร จิตจริยธรรมปฏิบัติโดยอาศัยการคิดวิเคราะห์เหล่านี้เป็นพื้นฐานเป็น

คุณลักษณะสำคัญเชิงนามธรรมของบทบาทหน้าที่การงานและบทบาทของการเป็นพลเมือง รวมทั้งการถือปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ถือเป็นการคืนรนเพื่อให้เกิดผลงานที่ดี

2.2.2 องค์ประกอบของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

สุทัศน์ สักกะพันธ์ (2557, น. 14) กล่าวว่า ปัจจุบันยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ความสามารถและทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูงในปัจจุบัน ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทันและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน ดังนั้นการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge) ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills) ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (expertise) และสมรรถนะของการรู้เท่าทัน (literacy) จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับผู้เรียนในยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นี้อย่างมีประสิทธิภาพ กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (The globalization) ที่ได้เกิดวิวัฒนาการความก้าวหน้าในทุกๆ มิติเป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์และการสร้างความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพและความสามารถของมนุษย์ที่จะสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ให้เกิดขึ้น และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อให้ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างถึงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีชื่อย่อว่าเครือข่าย P 21 ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้านความชำนาญ และความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต กรอบ

แนวคิดในการจัดการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ที่แสดงผลลัพธ์ของนักเรียนและปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 กรอบแนวคิดเชิงมโนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21 century outcomes and support systems) ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่มาตรฐานและ การประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 จะมีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำทหายและ ชับซ้อน เป็นการศึกษาที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอย่างเต็มไปด้วยสิ่งท้าทายและปัญหา รวมทั้งโอกาสและสิ่งที่เป็นไปได้ใหม่ๆ ที่นำต้นตอทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะชีวิตและการทำงานคือทักษะของคนที่ต้องเตรียมออกไปเป็นการทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge worker) โดยครูเพื่อศิษย์นั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองโดยสิ้นเชิงเพื่อให้เป็นการเตรียมคนออกไปทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge worker) (วิจารณ์ พานิช 2553, น.17) เรื่องโรจน์ สุขวิริยะ (2557) ให้ความสำคัญทักษะชีวิต หมายถึงความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และทำสิ่งต่างๆ ให้เป็นจริงขึ้นมาได้ด้วยตนเอง

2.2.3 โรงเรียนแห่งศตวรรษที่ 21 จะเป็น โรงเรียนที่มีหลักสูตรแบบยึดโครงการเป็นฐาน (Project-based curriculum) เป็นหลักสูตรที่ให้นักเรียนเกี่ยวข้องกับปัญหาในโลกที่เป็นจริงซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมนุษย์ และคำถามเกี่ยวกับอนาคตเชิงวัฒนธรรม สังคม และสากล ภาพของโรงเรียนจะเปลี่ยนจากการเป็นสิ่งก่อสร้างเป็นภาพของการเป็นศูนย์รวมประสาท (Nerve centers) ที่ไม่จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนแต่จะเชื่อมโยงครู นักเรียนและชุมชน เข้าสู่ศูนย์กลางแห่งความรู้ทั่วโลก ครูเองจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสารสนเทศเป็นความรู้ และนำความรู้เป็นเครื่องมือสู่การปฏิบัติและให้ประโยชน์ เป็นการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้และต้องมีการสร้างวัฒนธรรมการสืบค้น (Create a culture of inquiry) ในศตวรรษที่ 21 การให้การศึกษาตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom s Taxonomy of Learning) จะเปลี่ยนไปเน้นทักษะการ เรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้น (Higher order learning skills) โดยเฉพาะทักษะการประเมินค่า (Evaluating Skills) จะถูกแทนที่โดยทักษะการเอาความรู้ใหม่ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ (Ability to new knowledge in a creative way) ในอดีตที่ผ่านมา นักเรียนไป โรงเรียนเพื่อใช้เวลาในการเรียนรายวิชาต่างๆ เพื่อรับเกรด และเพื่อให้งบการศึกษาแต่ในปัจจุบันจะพบปรากฏการณ์ใหม่ที่แตกต่างไป เช่น การเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้เตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตในโลกที่เป็นจริง (Life in the real world)

เน้นการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong learning) ด้วยวิธีการสอนที่มีความยืดหยุ่น (Flexible in how we teach) มีการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนมีความเป็นคนที่มีความคิดเข้าปัญหา (Resourceful) ที่ยังคงแสวงหาการเรียนรู้แม้จบการศึกษาออกไป ลักษณะของหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 จะเป็นหลักสูตรที่เน้นลักษณะเชิงวิพากษ์ (Critical attributes) เชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ยึดโครงการเป็นฐาน (Project-based) และขับเคลื่อนด้วยการวิจัย (Research driven) เชื่อมโยงท้องถิ่นชุมชนเข้ากับภาค ประเทศ และ โลก ในบางโอกาสนักเรียนสามารถร่วมมือ (Collaboration) กับโครงการต่างๆ ได้ทั่วโลกเป็นหลักสูตรที่เน้นทักษะขั้นสูง พหุปัญญา เทคโนโลยีมีเดีย ความรู้พื้นฐานเชิงพหุสำหรับศตวรรษที่ 21 และการประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งการเรียนรู้จากการใช้บริการ (Service) ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญภาพของห้องเรียนจะกลายเป็นชุมชนที่ใหญ่ขึ้น (Greater community) นักเรียนมีคุณลักษณะชี้นำตนเองได้ (Self-directed) มีการทำงานทั้งอย่างเป็นอิสระและอย่างร่วมมือกับคนอื่น หลักสูตรและการสอนจะมีลักษณะท้าทายสำหรับนักเรียนทุกคน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักสูตรจะไม่เน้นการยึดตำราเป็นตัวขับเคลื่อน (Textbook-driven) หรือแบบแยกส่วน (Fragmented) เช่นในอดีต แต่จะเป็นหลักสูตรแบบยึดโครงการและการบูรณาการการสอนทักษะและเนื้อหา จะไม่เป็นจุดหมายปลายทาง (As an end) เช่นที่เคยเป็นมา แต่นักเรียนจะต้องมีการเรียนรู้ผ่านการวิจัยและการปฏิบัติในโครงการ การเรียนรู้จากตำราจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ความรู้ (Knowledge) จะไม่หมายถึงการจดจำข้อเท็จจริงหรือตัวเลข แต่จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการวิจัยและปฏิบัติโดยเชื่อมโยงกับความรู้ และประสบการณ์เก่าที่มีอยู่ ทักษะและเนื้อหาที่ได้รับจะเกี่ยวข้องและมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติในโครงการจะไม่จบลงตรงที่การได้รับทักษะและเนื้อหาแล้วเท่านั้น การประเมินผลจะเปลี่ยนจากการประเมินความจำและความไม่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง ไปเป็นการประเมินที่ผู้ถูกประเมินมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองด้วย (Self-assessment) ทักษะที่คาดหวังสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่เป็นหลักสูตรที่เป็นสหวิทยาการ

2.2.4 ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สารวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย

1. ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก
2. ศิลปะ
3. คณิตศาสตร์
4. การปกครองและหน้าที่พลเมือง
5. เศรษฐศาสตร์
6. วิทยาศาสตร์
7. ภูมิศาสตร์
8. ประวัติศาสตร์

โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

1. ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness)
 2. ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy)

3. ความรู้ด้านการเป็นพลเมือง (Civic Literacy)

4. ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)

5. ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่

1. ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม

1.1 การคิดอย่างสร้างสรรค์

1.2 ทำงานกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

1.3 การสร้างนวัตกรรม

2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา

2.1 การให้เหตุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การใช้การคิดอย่างเป็นระบบ

2.3 การพิจารณาและการตัดสินใจ

3. การสื่อสารและการร่วมมือ

3.1 สื่อสารอย่างชัดเจน

3.2 การร่วมมือกับผู้อื่น

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้

1. ความรู้ด้านสารสนเทศ

1.1 การเข้าถึงและการประเมินข้อมูลสารสนเทศ

1.2 การใช้และการจัดการสารสนเทศ

2. ความรู้เกี่ยวกับสื่อ
 - 2.1 การวิเคราะห์สื่อ
 - 2.2 การผลิตสื่อ
 - 2.3 การพิจารณาและตัดสินใจ
 - 2.4 การแก้ปัญหา
3. ความรู้ด้านเทคโนโลยี
 - 3.1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะด้านชีวิตและการทำงาน ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
 - 1.1 ความยืดหยุ่น
 - 1.2 การปรับตัวเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
2. การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง
 - 2.1 การวิเคราะห์สื่อ
 - 2.2 การผลิตสื่อ
 - 2.3 การพิจารณาและตัดสินใจ
3. ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
 - 3.1 มีปฏิสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น
 - 3.2 ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในทีมที่มีความหลากหลาย
4. การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้

(Accountability)

- 4.1 วิเคราะห์สื่อ
- 4.2 การผลิตสื่อ
5. ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)
 - 5.1 แนะนำผู้อื่นได้
 - 5.2 รับผิดชอบต่อผู้อื่น

การพัฒนากรอบความคิดที่ครอบคลุมเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่21 นั้นจำเป็นต้องสร้างระบบส่งเสริมเพิ่มขึ้นจาก ทักษะเฉพาะด้านองค์ความรู้ความชำนาญการและความสามารถในการเรียนรู้ด้านต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรอบรู้ มีความสามารถที่จำเป็นและ

หลากหลาย ระบบส่งเสริมให้นักเรียนได้รอบรู้ทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ไว้ด้วยกัน 5 ระบบ ดังนี้

1. มาตรฐานในการเรียนรู้

1.1 เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน

1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่เป็น

จุดเน้น

1.3 มุ่งเน้นการสร้างความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบผิวเผิน

1.4 ยกระดับความสามารถผู้เรียนด้วยการให้ข้อมูลที่เป็นจริงการใช้สื่อหรือเครื่องมือที่มีคุณภาพจากการเรียนรู้ในสถานศึกษา การทำงานและในการดำรงชีวิตประจำวัน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

1.5 ใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

2. การประเมินผล

2.1 สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและทดสอบรวมสำหรับการประเมินผลในชั้นเรียน

2.2 เน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน

2.3 ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ

3. หลักสูตรและการสอน

3.1 การสอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการของวิชาแกนหลัก

3.2 สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency based)

3.3 สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เพื่อการสร้างทักษะขั้นสูงทางการคิด

4. การพัฒนาทางวิชาชีพ

4.1 จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อการสร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม

4.2 สร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย

4.3 สร้างให้ครูเป็นผู้มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ และทักษะด้านอื่นๆที่สำคัญต่อวิชาชีพ

4.4 เป็นยุคแห่งการสร้างสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับครู เพื่อเป็นตัวแบบ (Model) แห่งการเรียนรู้ของชั้นเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

4.5 สร้างให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อนจุดแข็งในตัวผู้เรียน เหล่านี้เป็นต้น

4.6 ช่วยให้เกิดการพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์ทางการสอนและจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้

4.7 สนับสนุนให้เกิดการประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้

4.8 แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น

4.9 สร้างให้เกิดตัวแบบที่มีการพัฒนาทางวิชาชีพได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้

5.1 สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล

5.2 สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

5.3 สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบทโดยเฉพาะการเรียนแบบโครงงาน

5.4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีเครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

5.5 ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งการเรียนเป็นกลุ่มหรือการเรียนรายบุคคล

5.6 นำไปสู่การพัฒนาและขยายผลสู่ชุมชนทั้งในรูปแบบการเผชิญหน้าหรือระบบออนไลน์

2.3 แนวคิดหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.3.1 การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และหน้าที่สำคัญในการบริหารให้องค์การประสบความสำเร็จนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

Sergiovanni (1987) อ้างถึงในสุนทร โคตรบรรเทา (2551, น. 6-7) กล่าวว่า หน้าที่ของการบริหารองค์การทั่วไปคือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม

1. การวางแผน เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายและจุดหมาย และพัฒนาแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ในการนำไปปฏิบัติ

2. การจัดองค์การ เกี่ยวข้องกับการจัดคน เงินและทรัพยากรทางกายภาพ มารวมกันในวิธีที่ดีที่สุด เพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

3. การควบคุม เกี่ยวกับหน้าที่การประเมินผลของผู้บริหาร การทบทวนการออกกฎระเบียบ การควบคุมพนักงาน การให้ข้อมูลย้อนกลับ และดูแลมาตรฐานของการบรรลุเป้าหมาย และการรับผิดชอบในการทะนุบำรุงภายใน รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

4. การนำ เกี่ยวข้องกับการนำงาน การนิเทศติดตาม ผู้ได้บังคับบัญชา เมื่อนำแผนขององค์การไปปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติจะต้องมีการจูงใจ มีการกำหนดความคาดหวัง และรักษาช่วงการติดต่อสื่อสารให้คงไว้

ประยงค์ เนาวบุตร (2555, น.3-29) กล่าวว่าภารกิจหลักและความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา หากพิจารณาตาม บทบาทหน้าที่ในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการวางแผนและการตัดสินใจตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็น ฐานควรปรับปรุงในเรื่องวิธีการสอนที่เป็นแบบเก่า ควรเน้นให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง มีการประเมินตามสภาพจริง แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเอง ภารกิจหลักและความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาหากพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการวางแผนและตัดสินใจตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอาจจำแนกได้เป็น 4 ประการคือ

1. การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทางหรือวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งแผนการดำเนินงาน มาตรการ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นอื่นๆ ให้ชัดเจน

2. การเลือกใช้เทคนิคหรือกลวิธีในการบริหารงานให้เหมาะสม

3. การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนการที่กำหนดไว้

4. การกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ (2552, น.25-26) คือ

1. ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยมีความเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้

2. การจัดการเรียนรู้ต้องยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4. การจัดการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง

สรุปว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะการบริหารสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้นผู้บริหารจะต้องมีแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานดีก็จะส่งผลให้งานที่รับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างราบรื่น

2.3.2 การส่งเสริมการพัฒนาครู

การเรียนรู้เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อให้มีความสามารถและทักษะต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ในฐานะของพลเมืองของประเทศและพลโลก ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้จากทุกสิ่งรอบตัว ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยตรงจึงควรพัฒนาตนเองหรือได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ทันสมัย ดังที่มีผู้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

พัฒนา ยาวีราช (2546, น. 159) อธิบายว่า การพัฒนาบุคลากรหมายถึงกระบวนการในการเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้และทักษะหรือความชำนาญงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน แต่ละคนในขอบเขตของการทำงาน

วิลาส สิงหวิสัย อ้างถึงใน ทิศนา แจมณีและคณะ (2544, น. 20) กล่าวว่า คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งของทุกหน่วยงานนับตั้งแต่หน่วยงานที่เล็กที่สุด จนถึงหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุด ทั้งนี้คนเป็นตัวจักรสำคัญในการผลิตออกมา ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดควรนำมาประกอบพิจารณาในการปฏิบัติงานคือทุกหน่วยงานจะต้องพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

รุ่ง แก้วแดง (2541, น. 156-157) เห็นว่าถ้าต้องการได้ครูพันธุ์ใหม่ก็จำเป็นต้องพัฒนาครูเสียก่อน มิฉะนั้นก็จะเป็นอย่างนิทานเรื่อง แม่ปู่กับลูกปู่ ฉะนั้นการพัฒนาครูหรือบุคคล จึงจำเป็นยิ่ง ครูประจำการส่วนใหญ่ยังขาดการอบรมให้มีความรู้ที่ทันสมัย และการศึกษาหรืออบรมที่ทำกันอยู่ก็ไม่ได้สอดคล้องกับงานที่ทำ จึงต้องออกแบบการฝึกอบรมใหม่ต้องจัดให้มีระบบ ในลักษณะที่สัมพันธ์กับงานที่ทำให้เชื่อมโยงกับผลสัมฤทธิ์ของเด็ก ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สำคัญ

อ่ำไพ นงศ์เยาว์ (2560 , น.132-143) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า โครงสร้างขององค์ประกอบมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยด้านความเหมาะสม ธรรมดาประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้อง อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากการนำไปทดลองใช้ พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม มีประโยชน์ ความเป็นไปได้ มีความถูกต้องตามกระบวนการพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมากที่สุด

เข้มทอง สิริแสงเลิศ (2555, น. 67-70) กล่าวว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนาด้วยเหตุผล 2 ประการคือ

1. ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการและนวัตกรรมทางการเรียนรู้ ซึ่งมาเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเฉลียวการรับรู้ความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้

2. ความเปลี่ยนแปลงของแนวนโยบายและแนวปฏิบัติทางการศึกษา ได้แก่ แนวนโยบายการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้จากรูปแบบดั้งเดิมที่ครูเคยชินจากการเป็นผู้สั่งสอน ให้เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนอกจากปรับเปลี่ยนด้านเทคนิคและวิธีการสอนแล้ว ยังต้องปรับเปลี่ยนเจตคติของครูให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องประสานการทำงานในลักษณะของการทำงานเป็นทีมและประสานกันทั้งองค์กร

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมพัฒนาครูในด้านการฝึกอบรม 3 รูปแบบ คือ

1. การจัดการฝึกอบรมภายในสถานศึกษาสำหรับบุคลากรทั้งหมดหรือเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ 2 แบบ คือ การจัดฝึกอบรมทั่วไป จัดให้บุคลากรทุกคนหรือเฉพาะ

กลุ่ม การจัดการอบรมแบบนี้สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการ ความจำเป็น รวมถึงความคุ้มค่า ประสิทธิภาพของการอบรมด้วย และอีกประเภทหนึ่งคือการฝึกอบรมพร้อมกับการปฏิบัติงาน มักเป็นการฝึกอบรมให้กับบุคลากรใหม่ มีการกำหนดบุคลากรผู้ทำงานในสายงานเดียวกันให้คอยเป็นที่เลี้ยง คอยแนะนำแนวทางและวิธีการ

2. การส่งครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอก หรือสถานศึกษาเครือข่าย

3. การฝึกอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี โดยมีเงื่อนไขคือผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย และมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์พอสมควร

กล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกรูปแบบที่สามารถส่งเสริมและเกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง จนได้บุคลากรที่มีความสามารถ ในการปฏิบัติงานและมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ตามต้องการ

2.3.3 การนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครู อาจเป็นผู้บริหารนิเทศเองหรือนิเทศโดยบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร เพื่อการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายและความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้หลายท่านดังนี้

ชาดาร์ตัน กรุณา (2559,น.1014) ด้านการนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูผู้บริหารสถานศึกษา ได้เสนอแนวทางว่าควรส่งเสริมให้มีการนิเทศครูว่ามีการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและ ผู้บริหาร ควรให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการ นิเทศครูว่าครูจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและ ทันสมัย ประกอบด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ e-book ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และ และปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา แนวทางที่ผู้บริหารเสนอมานั้นเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับ โรงเรียนที่ปฏิบัติได้และจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของครูให้มีคุณภาพบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2536,น. 3) กล่าวว่า การนิเทศเป็นกระบวนการจัดบริการทางการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความ ร่วมมือกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

อารียา สุทธิวิสัย (2538, น. 16) ให้ความหมายการนิเทศภายในโรงเรียนว่าการนิเทศ โดยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง ผู้นิเทศอาจได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่างๆ ที่ทางโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น และจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการนิเทศ มี 4 ประการคือ

1. พัฒนาคคน การนิเทศการศึกษาเป็นการให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนิเทศแล้วบุคลากรได้รับความรู้และมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น
2. พัฒนางาน การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ประสานสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษาเป็นความร่วมมือ สร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน
4. การสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ และมีกำลังใจในการทำงาน

กิติมา ปรีดีดิลก (2532, น. 306-310) อ้างถึงในบันลือ พฤกษ์วัน (2536, น. 80-81) กล่าวว่าการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเอง มีผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่างๆ และครูผู้มีความชำนาญโดยเฉพาะวิชาที่โรงเรียนคัดเลือก แล้วแต่งตั้งให้ทำการนิเทศเป็นกระบวนการ โดยมีจุดมุ่งหมายอันเป็นหัวใจของการนิเทศ 5 ประการคือ

1. มุ่งพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้ได้รับความรู้ เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น
2. มุ่งพัฒนางาน หมายถึง งานการเรียนการสอนและสร้างสรรค์งานให้มีประสิทธิภาพ
3. มุ่งส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการศึกษา และการนิเทศ ตลอดจนการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน ในอันที่จะได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในชุมชน
4. ส่งเสริมการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร ให้ทำงานด้วยความมั่นใจ มีกำลังใจในการทำงาน
5. ประสานงานและอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการนิเทศจากภายนอกอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนกระทำโดยบุคลากรในโรงเรียนเอง ย่อมเกิดผลดีที่คาดหวังไว้ดังนี้

ผู้นิเทศภายในย่อมเข้าใจปัญหาได้ดีจึงน่าจะแก้ปัญหาได้ตรงจุด ได้ดีกว่าการนิเทศโดยบุคคลภายนอก

ผู้นิเทศภายในย่อมคุ้นเคยกับเพื่อนครูอยู่แล้ว จึงช่วยให้บรรยากาศในการนิเทศเป็นไปอย่างเป็นกันเอง ไม่ต้องเวลาในการสร้างความคุ้นเคยเหมือนบุคคลภายนอกทำการนิเทศ

ผู้นิเทศภายในสามารถประสานงาน ประสานแนวคิดกับฝ่ายบริหารโรงเรียนในอันที่จะกำหนดเป้าหมาย วิธีการ หรือปรับปรุงการใดๆ ได้ดี เพราะผู้บริหารก็เป็นฝ่ายนิเทศภายในโรงเรียนด้วย

การนิเทศภายในโรงเรียนย่อมช่วยให้ติดตามผลงานได้สะดวก เพราะอยู่ใกล้ชิดและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องได้ดีไม่มีขาดสาย

วัชรมา เลาเรียนดี (2550, น.120) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการนิเทศ การศึกษา และกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการใน โรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยตรง

สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเป็นการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีคณะนิเทศคือ ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และบุคลากรในโรงเรียนที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งผลให้เกิดการพัฒนาครู พัฒนางาน ส่งเสริมให้เกิดขวัญกำลังใจ และมีเจตคติที่ดีในการเป็นผู้รับการนิเทศ

2.3.4 การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนในการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการจัดให้มีความเพียงพอ และตรงกับความต้องการของครู เพื่อให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

สมอง ชัยทอง (2550, น. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษา โรงเรียนท่าแฝกอนุสรณ์ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมและรายด้านมีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวไว้ว่า การบริหารงบประมาณ ต้องดำเนินงาน ให้เป็นไปด้วย ความเรียบร้อย ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ เพราะจะช่วยสนับสนุนการ จัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ควรปรับปรุงให้มีการจัดสรรงบประมาณและจัดหาทุนสนับสนุนการ ประเมินผล ที่ครอบคลุมในการประเมินผลการเรียนการสอนที่ลดการสอบแต่ประเมินตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับการประเมินผลตามศตวรรษที่ 21 การประเมินตามสภาพจริงแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การประเมินภาคปฏิบัติ

พัชรา ประवालพิทย (2555, น. 20) กล่าวว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้นการบริหารงบประมาณจึงต้องสนับสนุนการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพ ผลผลิตหลักคือ ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มีจริยธรรม มีวินัยในตน มีสันติวัฒนธรรม ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานระดับชั้น ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบการบริหารด้านการเงินและพัสดุให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ ตรวจสอบ ควบคุมดูแล แนะนำให้การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้ผลสัมฤทธิ์ของงาน คือ ได้ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์การใช้จ่าย มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน เกิดผลสำเร็จตามนโยบายและเห็นผลที่ประชาชนจะได้รับจากรัฐบาล

สรุป ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณและจัดทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งเมื่อครูได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แล้วนั้น ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

2.3.5 การให้รางวัลและการเสริมแรงครู

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครู เพื่อส่งเสริมให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานปฏิบัติหน้าที่ในเชิงบวก ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อบรมผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ทัศนีย์ วงษ์เย็น (2555, น. 28) กล่าวว่า ในการที่จะทำให้มนุษย์อยากทำงานเนื่องมาจากแรงจูงใจที่สำคัญ 3 ประการ คือ การทำให้เกิดพฤติกรรมเกิดพลังงาน ใ้ให้มีกิจกรรมทำให้เกิดความสนใจ การเลือกและกำหนดให้ตนเองแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ควรปรับปรุงให้มีรางวัลแก่ครูที่มีจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ประกอบด้วย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ e-book ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการและควรส่งเสริมให้มีการให้รางวัลแก่ครูที่มีผลงานดีเด่นในการประเมินผลผู้เรียนที่ สอดคล้องกับการประเมินผลในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การประเมินตามสภาพจริงแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การประเมินภาคปฏิบัติ กิติ ดยัคคานนท์ (2537, น. 117-154) อ้างถึงใน ทัศนีย์ วงษ์เย็น (2555, น. 28) กล่าวว่าวิธีการสร้างแรงจูงใจมีหลายวิธี ผู้บริหารต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละคน แต่ละโอกาส เพราะการสร้างแรงจูงใจนั้นต้องให้ตรงกับความต้องการของผู้ถูกจูงใจ การสร้างแรงจูงใจผู้ได้บังคับบัญชาให้มีความรู้สึกอยากจะทำงานมี

หลายวิธีดังนี้ การชมเชย การยกย่องให้เกียรติและให้การยอมรับ การให้ความเป็นมิตร การร่วมคิด การร่วมทำงาน การจัดงานให้เหมาะสมกับคนช่วยเหลือเมื่อติดขัดหรือมีปัญหาให้ได้ทราบผลงาน ให้มีการแข่งขัน พยายามใช้อิทธิพลของกลุ่มใหญ่ดึงกลุ่มเล็ก การมีอุปสรรคที่เอื้ออำนวยในการทำงาน การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การให้รางวัล การทดสอบ

สรุปการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครู เป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู การเสริมแรงนั้นต้องตรงกับความต้องการของครูจึงจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง ผู้บริหารจึงต้องเอาใจใส่เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานเพราะหากบุคคลนั้นมีขวัญและกำลังใจดีจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงานและทำงานอย่างมีความสุข

2.3.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนมากขึ้นและส่งเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ผู้สอน ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้คือ

สำราญ วังนุราช (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอศรีรัตนะ สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีระบบการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูอย่างครบถ้วน ควรปรับปรุงให้มีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2555, น. 50) กล่าวว่าผู้บริหารควรมีบทบาทในการบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องวางแผนการดำเนินงานการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ดังนี้
 - 1.1 การจัดหา ได้แก่ การจัดซื้อ การจัดจ้าง การจัดทำเอง การแลกเปลี่ยน การเช่า
 - 1.2 การควบคุม ได้แก่ การจัดทำบัญชีพัสดุ การจดทะเบียนครุภัณฑ์ การเบิกจ่าย การยืม การดูแลบำรุงรักษา การตรวจสอบและรายงาน

1.3 การจำหน่าย ได้แก่ การขาย การแลกเปลี่ยน การโอน การแปรสภาพหรือการทำลาย การจำหน่ายเป็นการสูญ การลงจ่ายออกจากบัญชีหรือทะเบียน

2. ผู้บริหารควรร่วมกำหนดแผนการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การศึกษาไว้ในแผนระยะกลาง 3 ปี รวมทั้งแผนปฏิบัติการ 1 ปี โดยเน้นถึงความจำเป็น ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งาน

3. ผู้บริหารควรเน้นให้ผู้สอนและผู้เรียนผลิตวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาขึ้นใช้ประกอบการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุราคาถูกและหาได้ง่ายในท้องถิ่น ชุมชน เพื่อให้ผู้เกิดความภูมิใจและมีประสบการณ์ตรงจากการทำอุปกรณ์การศึกษา

4. ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการแลกเปลี่ยนพัสดุกับส่วนราชการหรือเอกชนหรือขอบริจาคพัสดุจากหน่วยงานเอกชน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์จากหน่วยงานเอกชนที่ไม่ใช้แล้ว แต่สามารถนำไปให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติหัดพิมพ์อย่างง่ายๆ ได้ เพราะบางหน่วยงานเอกชนใช้คอมพิวเตอร์ในระดับสูงทันสมัยในการบริหารสำนักงาน เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่เสนอความคิดเห็นต่อหัวหน้าสถานศึกษาในการแลกเปลี่ยนพัสดุ เมื่อหัวหน้าสถานศึกษาให้ความเห็นชอบจัดทำสัญญาการแลกเปลี่ยนข้อตกลงแล้วแต่กรณี

5. ผู้บริหารควรประสานกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรการกุศล หรือ เอกชนที่ต้องการบริจาควัสดุ อุปกรณ์หรือทรัพย์สินที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

6. ผู้บริหารประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษา และประเมินความคุ้มค่าในการนำมาดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา

ประยงค์ เนาวบุตร (2555,น.3-40) กล่าวว่า การสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เป็นบทบาทและความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะสื่อและเทคโนโลยีจะช่วยช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เด็วกันนักเรียนก็สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ทั้งแบบปกติ และแบบซ่อมเสริม สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

2.3.7 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู

ผู้บริหารมีบทบาทในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูอันเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้เราทราบถึงผลการพัฒนาความก้าวหน้าของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และสามารถนำผลจากการประเมินไปเป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น

การวัดผลการศึกษา หมายถึง การประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพให้สูงขึ้น และให้การตัดสินใจที่ตรงแน่นอน และยุติธรรมมากขึ้น ราชบัณฑิตยสถาน (2525, น. 735)

คำว่า “การวัดผล” และ “ประเมินผล” มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายต่อไปนี้

ล้วน สายยศ (2543, น. 10-11) กล่าวว่า การวัดผลเป็นคุณลักษณะ เช่น ความสูง ความยาว การเรียนรู้ ความกลัว เซว้ปัญหา เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการวัด คน สัตว์ สิ่งของแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น การวัดผลแต่ละครั้งจึงขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าจะวัดคุณลักษณะใด จากสิ่งใด ใช้เครื่องมืออะไร หน่วยเป็นอะไร จึงจะเรียกว่าครบคุณลักษณะของการวัดผล

ส่วนการประเมินผลนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ คือ ประเมินว่ากิจกรรมที่ทำทั้งหลายเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงใด การประเมินผลที่ดีควรประเมินตลอดแผนของโครงการ จึงจะรู้จุดบกพร่องและแก้ไข ส่วนที่บกพร่องทันทีนั่นคือ ควรประเมินตั้งแต่ตัวการต้น (Input) ประเมินกระบวนการ (Process) จนกระทั่งถึงการประเมินผลผลิต (Output)

จิราภา เพียรเจริญ (2549, น. บทคัดย่อ) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี กล่าวไว้ว่า การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ต้องประเมินว่าสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ควรปรับปรุงให้มีการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูว่า มีการประเมินผลที่ครอบคลุมในการประเมินผลการเรียนการสอนที่ลดการสอบแต่ประเมินผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับการประเมินผลตามศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การประเมินตามสภาพจริง แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) การประเมินภาคปฏิบัติ

Ross (1990, น.20) กล่าวถึง ความจำเป็นในการประเมินผลว่า ประการแรกเพื่อประโยชน์ในการประเมินการดำเนินงานของโรงเรียน ประการที่สอง เป็นการประเมินเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรซึ่งจะวัดจากนักเรียนเป็นสำคัญ

พนัส หันนาคินทร์ (2524, น. 199-200) ได้อธิบายการวัดผลประเมินผลไว้ว่า การวัดผลเป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนมาตรฐานอันหนึ่งที่ยึดถืออยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือ จะแสดงผลของการวัดผลออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด จากการศึกษาที่ได้เรียนไปแล้ว

กิติมา ปรีดีคิด (2532, น. 72-74) กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องทำการวัด และประเมินผลการเรียนของนักเรียน ว่าได้ผลแค่ไหนเพียงไร หรือจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน การ

วัดและประเมินผลแบ่งเป็นการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องมีบทบาทวัดผลประเมินผลดังนี้

1. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผล ไม่ว่าจะจะเป็นประเภทข้อสอบ ระยะเวลาในการสอบ หรือการเตรียมแบบฟอร์มในการรายงานผลให้ผู้ปกครองทราบ
2. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็นในการสอบ เช่น หมึกพิมพ์ กระดาษอัดสำเนา
3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างข้อสอบ และควรเปิดโอกาสศึกษาค้นคว้าข้อสอบที่ควรออก
4. จัดตารางสอบ กำหนดครูผู้ดูแล และระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ
5. ผู้บริหารต้องให้ครูทราบถึงระเบียบของผู้สอบ และผู้ควบคุมการสอบเพื่อปฏิบัติตามแนวเดียวกัน
6. เมื่อสอบเสร็จ ผู้บริหารควรจะได้ทำการประเมินผลการสอบที่ผ่านไปแล้วจัดให้ครูได้ทำการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขในโอกาสต่อไป

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้เป็น 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด สະທ້ອນສມຣຸດນະສຳຄັນຂອງຜູ້ຮຽນແລະຄຸນລັກສະນະອື່ນໆ ທີ່ສຳຄັນ ໂດຍການວັດແລະປະເມີນຜົນການຮຽນຮູ້ທັງ 4 ຂັ້ນ ມີຄວາມສຳພັນໜຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເຊິ່ງເປັນໂອກາດຕໍ່ ສູນການສຶກສາໃນການຕិនວດສອບ ທົບທວນການພັດທະນາຄຸນນະພາບຜູ້ຮຽນ

กล่าวได้ว่าผู้บริหารมีบทบาทในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งการประเมินผลเป็นกระบวนการในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ ในเรื่องของการเรียนการสอน ว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ครูผู้สอนมีหน้าที่สำคัญในฐานะเป็นผู้วัดผลการเรียนรู้เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือไม่มีพัฒนาการอย่างไรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

2.4 บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา (ย่อว่า ม ; อังกฤษ: Secondary education) เป็นลำดับการศึกษาขั้นที่ 3 รองจากระดับประถมศึกษา โดยการศึกษาในขั้นนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านวิชาการและวิชาชีพให้เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การศึกษาระดับนี้ใช้เวลาเรียนสามปี โดยผู้เรียนจะมีอายุ

ระหว่าง 12 – 17 ปี โดยผู้เรียนจบในระดับมัธยมศึกษาสามารถไปประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาการหรือวิชาชีพตามความถนัดของตนเอง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนสามารถเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนชื่นชอบเพื่อยึดเป็นอาชีพได้

ระดับมัธยมศึกษา เราต้องการผลลัพธ์ที่บังเกิดทักษะหลายๆ อย่างขึ้นกับตัวผู้เรียน ทั้งทักษะด้านการอ่านการเขียน การคิดเลข และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้ขึ้นเองโดยเพิ่มพูนสติปัญญาอย่างหลากหลาย ทั้งด้านมิติสัมพันธ์ คนตรีสัมพันธ์ ภาษา การคิดคำนวณ ความสามารถทางกาย การปรับตัวเข้าสังคม และการเข้าใจตนเองเหล่านี้ แต่ปัจจุบัน พบว่าความสามารถของนักเรียนเพียงสองอย่างที่น่ามุ่งเน้นเป็นอันมากคือ ภาษาและคณิตศาสตร์ แต่ผลที่ได้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ แล้วยังไม่อยู่ในขั้นที่น่าพอใจ จนทำให้นักเรียนร้องทุกข์ว่าขาดทักษะในการเขียนและการเขียนแบบอ้างอิง ขาดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ต่างๆ เป็นต้น

2.4.1 ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอายุระหว่าง 12 ปี ถึง 14 ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว จัดการเรียนการสอน 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอายุระหว่าง 15 ถึง 17 ปี ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วจัดการเรียนการสอนเป็นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ใช้เวลาในการศึกษาตามหลักสูตรคือ 3 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นกลุ่มสาระต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ (วิทย์-คณิต)

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-คณิตศาสตร์ (ศิลป์-คำนวณ)

กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-ภาษา (ศิลป์-ภาษา)

2.4.2 แนวคิดการบริหารจัดการสถานศึกษามัธยม

ระบบการบริหารจัดการการศึกษาไทยอาจได้ชื่อว่ามีการบริหารจัดการแบบรวมอำนาจ ศูนย์กลางอย่างสูง (Highly Centralized Bureaucracy) ตามระบบการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งในสมัยเริ่มต้นการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้น โรงเรียนก็ได้รับสถานะเป็นนิติบุคคล ดังเช่นวัดในปัจจุบัน โดยมีการบริหารจัดการหลายอย่างที่ระดับโรงเรียน ต่อมากระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาโดยแบ่งหน้าที่ ออกเป็นหลายกรม เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติรับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษา ชั้นเด็กเล็กส่วนใหญ่ และมัธยมศึกษาบางส่วนกรมสามัญศึกษารับผิดชอบโรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่และ การศึกษาพิเศษ สำนักงานการศึกษาเอกชน รับผิดชอบสถานศึกษาเอกชนกรมการศาสนารับผิดชอบโรงเรียนบางส่วน รวมทั้งศูนย์เด็กเล็ก กรมอาชีวศึกษารับผิดชอบ

สถานศึกษาด้านอาชีพ เป็นต้น เมื่อกรมเหล่านี้จัดเป็นนิติบุคคล ทำให้โรงเรียนหมดฐานะในการเป็นนิติบุคคล ไปโดยปริยาย ดังนั้น การบริหารจัดการในระดับจังหวัดจึงเป็นเพียงการได้รับมอบอำนาจจากกรมเจ้าสังกัด ในส่วนกลาง จังหวัดและโรงเรียน/สถานศึกษาจึงมีแนวโน้มในการจัดการศึกษาตามที่กรมเจ้าสังกัดสั่งมา มิใช่จัดการศึกษาเพื่อสนองตอบความต้องการของสังคมและชุมชนของตนเท่าที่ควรจะเป็นการจัดการศึกษาโดยระบบกรมเจ้าสังกัดเช่นนี้ ทำให้การจัดการศึกษาในระดับจังหวัดไม่มีความเป็นเอกภาพ การจัดการศึกษาโดยรัฐฝ่ายเดียวเช่นนี้อาจเป็นเรื่องเสียหายแก่การวางพื้นฐานประชาธิปไตยในประเทศ เพราะขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพียงจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาเด็ก แต่พ่อแม่/ผู้ปกครองนักเรียนยังไม่มีโอกาสและได้รับสิทธิเต็มที่ ปัจจุบันจะพบว่า การปฏิบัติงานในโรงเรียน/สถานศึกษานั้น มีหลายสิ่งหลายอย่างที่มีได้เกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชนโรงเรียน แต่มาจากส่วนกลางโดยจัดทำออกมาเป็น กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และข้อบังคับต่างๆ ทำให้ส่วนท้องถิ่นคือโรงเรียน/สถานศึกษาเกือบไม่มีสิทธิในการคิดสร้างสรรค์ของตนเอง จึงทำให้โรงเรียน/สถานศึกษาต้องปฏิบัติงานในรูปงานประจำที่ติดอยู่ในกรอบ ขาดการพัฒนาที่มาจากวิสัยทัศน์ของชุมชนโรงเรียน และไม่สามารถจะสร้างแผนยุทธศาสตร์ในการปรับปรุงโรงเรียนที่ดีได้

ระบบการบริหารจัดการระดับโรงเรียน/สถานศึกษา ความจริงโรงเรียน/สถานศึกษาเป็นหน่วยพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ชุมชนโรงเรียนที่ประกอบด้วยครู พ่อแม่ผู้ปกครอง นักเรียนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรจะได้ร่วมมือกันวางแผนปรับปรุงโรงเรียน สร้างสรรค์ความเป็นเลิศให้เยาวชนของตน อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรับผิดชอบในคุณภาพการศึกษา แต่การปฏิบัติในปัจจุบันของไทยก็คือโรงเรียน ปฏิบัติงานตามลำพังในกลุ่มครู ที่ใดมีครูใหญ่ที่ดีมีความรับผิดชอบสูงไม่ทิ้งโรงเรียน พร้อมด้วยมีครูอาวุโส ที่เสียสละ มีครูชั้นมีอาชีพในสาขาวิชาต่างๆอย่างพร้อมเพียงก็สามารถจะดำเนินการไปได้อย่างดีมีคุณภาพ แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ของไทยมิได้เป็นเช่นนั้น เพราะการบริหารบุคลากรอยู่ในอำนาจของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น โรงเรียนต้องการครูสอนวิชาหนึ่งแต่หน่วยเหนืออาจส่งครูที่ถนัดในวิชาอื่นมาให้โรงเรียน ขาดภาวะผู้นำเพราะหน่วยเหนือจัดการเสียเอง การที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะการจัดการในระบบโรงเรียนยังขาดองค์ประกอบที่สำคัญอีกหลายประการ เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีหุ้นส่วนของโรงเรียนกับสถาบันการศึกษา ระดับสูง การช่วยเหลือทางวิชาการ สื่อ และสังคมเทคโนโลยีทางการสอนของหน่วยเหนือ ระบบการเรียนการสอน การสอนของครูยังเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนลอกเลียนความรู้อีกกว่าการป้อนข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ของผู้เรียนเอง ปัจจุบันการเรียนของนักเรียนยังอยู่ในรูปที่ครูบอกให้ทำ กำหนดโจทย์เลขให้คิด และมีความรู้เท่าที่ครูบอกหรือเท่าที่ครูกำหนดคิดนอกเหนือจากที่ครูบอกไม่ได้ หรือตั้งโจทย์เลขของตนเองและแก้ปัญหาโจทย์นั้นๆของตนไม่ได้

นับเป็นการเรียนที่ไม่เป็นความสุขและไม่ทำท่ายให้อายการเรียน ความสุขของผู้เรียนน่าจะเกิดจากการทำงานที่ตนชอบและทำได้สำเร็จ เมื่อเรียนไม่มีความสุข ในที่สุดเด็กก็ถูกทำร้ายจิตใจทั้งจากครูและพ่อแม่ผู้ปกครองของตนเอง การเรียนการสอนเป็นเรื่องใหญ่ที่ทุกฝ่ายจะต้องทุ่มเทใช้พลังงานและพลังความคิดในการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาคน มิใช่การเรียนการสอนเพียงเพื่อเลือกสรรคน

ระบบการวัดผลประเมินผล การวัดผลประเมินผลเป็นระบบที่สำคัญอีกระบบหนึ่งของระบบการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนนั้นเป็นผู้ชำนาญการในระดับมืออาชีพ เป็นนักวิจัย (Teachers as Researchers) และพัฒนา เพราะการวัดผลประเมินผลนั้นเป็นกระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล และนำข้อมูลมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการสอนของครู และการเรียนของนักเรียน นับว่าสามารถเอาข้อมูลจากการวัดประเมินนักเรียนมาใช้ปรับปรุงการเรียนของนักเรียน และการสอนตนได้ ไม่ใช่ นำผลการวัดและประเมินมาใช้ตัดสินการสอบได้และการสอบตกหรือการจัดทำระดับในปัจจุบัน การวัดและประเมินผล ด้วยวิธีการทดสอบโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัย ขาดการวัดผลด้านการปฏิบัติ และชี้ให้เห็นว่า ไม่ได้สอนให้เด็กปฏิบัติงานและสอนให้เป็นชีวิตจริงหรือได้ประสบการณ์จริง และไม่ได้กำหนดมาตรฐานและ/หรือตัวบ่งชี้ด้านการปฏิบัติงาน อันเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษา การรู้ระดับคะแนนไม่สามารถบอกได้ว่า นักเรียนทำอะไรได้บ้าง ผู้ปกครองจึงไม่สามารถ ช่วยเหลือลูกได้เท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้นักวิชาการด้านการศึกษาพยายามที่จะคิดค้นกลวิธี ยุทธศาสตร์ ระบบ และกระบวนการด้านการบริหาร ให้การดำเนินงานของสถานศึกษาส่งผลดีต่อผู้เรียน ซึ่งการจะบริหารงานให้สำเร็จได้นั้น มีวิธีการอยู่มากมายหลายวิธีที่ผู้บริหารทั้งหลายได้ใช้ความรู้ ความสามารถ เลือกวิธีที่เหมาะสมตามสภาพความรู้ ความสามารถ เลือกวิธีที่เหมาะสมตามสภาพความต้องการ และสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้แต่เดิมแนวความคิดว่าองค์ประกอบสำคัญที่เป็นปัจจัยช่วยให้ การบริหารงานใดๆ สำเร็จได้โดยง่ายคือ คน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) แนวคิดนั้นรู้โดยทั่วกันว่า 4 M's ปัจจุบันปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้สามารถทำงานสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น มีเพิ่มอีก 2 ประการคือ ข้อมูลสารสนเทศ (Information) และเทคโนโลยี (Technology) ซึ่งหมายถึง การนำเอาวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ 2 ประการหลังนี้โดยทั่วๆ ไปเรียกกันว่า IT (ไอที) อย่างไรก็ตามนอกเหนือจากองค์ประกอบทั้ง 6 ประการแล้วยังมีองค์ประกอบที่สำคัญมากที่สุด คือ ไหวพริบ ประสบการณ์ และปฏิภาณในการบริหารการจัดการ และการแก้ปัญหาต่างๆ ในการทำงานของผู้บริหารแนวคิดด้านการบริหาร ได้มีนักวิชาการด้านต่างๆ ให้แนวคิดและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องไว้มากมาย แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึง แนวคิดด้านการบริหารที่สอดคล้อง

กับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และยุทธศาสตร์การนำเทคโนโลยีมาใช้ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารเพื่อให้องค์กรสามารถ ทำหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น และตอบสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM) เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ได้รับความนิยมในวงการบริหาร โรงเรียนมากในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่น่าจะสอดคล้องกับแนวทางการบริหารตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากที่สุด ซึ่ง อุทัย บุญประเสริฐ (2544) ได้สรุปหลักการและแนวคิดในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ดังนี้

1. ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ของตนเองใน 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2. การบริหารและจัดการสถานศึกษา (SBM) มุ่งให้การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีมาตรฐาน เพราะในการบริหารโรงเรียนด้วยวิธีการหรือวิถีคิดแบบเดิมนั้น โรงเรียนจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานหรือตัวแทนของส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ นโยบายและแนวทาง การดำเนินงานของโรงเรียนมักถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง การบริหารมักจะ ไม่ตอบสนองหรือไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน และสมาชิกที่อยู่บริเวณโรงเรียนและชุมชนที่ตั้งของโรงเรียนจะไม่มีอำนาจ ไม่ค่อยมีส่วนร่วม หรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกำหนดทิศทางการบริหารและจัดการ โรงเรียนในฐานะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholder) กับโรงเรียนโดยตรง

3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะมีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นการเน้นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน
- 2) เป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังโรงเรียนโดยตรง
- 3) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) เป็นหลักสำคัญ
- 4) มีความเชื่อว่าโรงเรียนบริหารจัดการตัวเองได้
- 5) ให้โรงเรียนมีอำนาจและความรับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินงานของโรงเรียน

ด้วยตนเอง

6) มีความเชื่อว่าโรงเรียนมิใช่เพียงเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบาย หรือตามแผนงานที่หน่วยเหนือกำหนดเท่านั้น แต่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สามารถวิเคราะห์ปัญหา สามารถกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง

4. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะต้องมีการลดอำนาจสั่งการ จากระดับบนมาให้สภาโรงเรียนหรือคณะกรรมการ โรงเรียน และถ่ายโอนอำนาจการบริหารจัดการจากเขตการศึกษา มาสู่โรงเรียน โดยตรง ทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นการตัดสินใจ ณ ฐานปฏิบัติ (Site-Based Decision-Making) โรงเรียนจะมีอำนาจในการตัดสินใจมากขึ้น และต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อการวางแผนพัฒนาโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร และการจัดการการเงินและการงบประมาณ

5. จะต้องมีการให้อำนาจโรงเรียนในการบริหารจัดการตนเอง โดยระบบการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง

6. หลักปฏิบัติที่สำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีดังนี้

- 1) กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษาหรือโรงเรียนโดยตรง
- 2) ให้โรงเรียนมีอำนาจและต้องรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ
- 3) เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมที่นิยมใช้กันมากคือการบริหารโดยคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งโดยทั่วไปจะ

ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ผู้แทนครู ผู้ปกครองและผู้แทนชุมชน โดยร่วมกันมีบทบาทในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยตรงได้มากที่สุด

7. การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้ ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสความเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจอุตสาหกรรมที่ได้ประสบความสำเร็จ มาจากการประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการและกลยุทธ์ในการทำให้องค์การธุรกิจอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น กระจายอำนาจการบริหารจัดการ เพิ่มอำนาจการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติไปยังหน่วยปฏิบัติ ทำให้องค์การหรือหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีคุณภาพ สามารถสร้างกำไร และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า ผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงการศึกษา และการดำเนินงานให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับแพร่หลาย

8. โรงเรียนต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การและแบบแผนการทำงานของโรงเรียนให้เป็นผู้รู้จักคิดริเริ่มด้วยตนเอง คิดช่วยตนเอง สร้างตนเองให้เข้มแข็ง บริหารด้วยการริเริ่มด้วยตนเอง และรู้จักรับผิดชอบตนเอง ซึ่งการบริหารในรูปแบบนี้ ก่อให้เกิดการปฏิรูปที่การบริหารโรงเรียน โดยกระบวนการ มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทยจะมีประสิทธิภาพ เมื่อดำเนินการตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1) มีการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาโดยตรง

2) บริหารโดยคณะกรรมการ เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ไม่ใช่แบบการร่วมมือ (Co-operation) อย่างที่เคยเป็นมา

10. รูปแบบและแนวปฏิบัติ มีทางเลือกต่อไปนี้

1) รูปแบบบริหารโดยชุมชนเป็นหลัก

2) รูปแบบบริหารโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก

3) รูปแบบบริหารโดยเป็นโรงเรียนในกำกับ (Charter School)

4) รูปแบบบริหารแบบเอกชน

11. เงื่อนไขความสำเร็จ

1) ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้องมีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารงบประมาณ บุคลากร และหลักสูตร

2) การใช้อำนาจหน้าที่ขึ้นอยู่กับที่ใช้เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักสำคัญ

12. กลยุทธ์สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ

1) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และให้มีการกำหนดมาตรฐานงานของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน

3) การสรรหาและการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องให้ได้คนที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และเป็นตัวแทนของกลุ่มต่างๆ อย่างแท้จริง

4) ต้องจัดการฝึกอบรม/สัมมนาผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะ ปรับบทบาทที่เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามรูปแบบ การบริหารและการจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ชัดเจน

5) ส่งเสริมให้ครู ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด

6) จัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา

7) ให้การสนับสนุนให้โรงเรียน สามารถดำเนินงานตามแนวการบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน และสามารถรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนของตนเองแบบเบ็ดเสร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารยะ ม่วงนนทศรี (2541) ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติ ในระดับมาก ด้านงานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการ การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาด้านงาน วิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการอยู่ในระดับน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการมากเป็นพิเศษในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน

เพ็ญประภา วงศ์ประชา (2543) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและผลสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านบริหารทั่วไป และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงานบริการ และด้านอาคารสถานที่

สุจิตรา ระโหลฐาน (2547) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมทุกมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา ได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ส่วนที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหาร การศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ขนาดโรงเรียน ปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู-อาจารย์ในโรงเรียนจะต้องทราบและเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอ่างทอง เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET และขนาดสถานศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ซึ่งมีจำนวน 64 โรงเรียน การกำหนดขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างด้วยตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จากประชากรที่มีจำนวน 64 โรงเรียน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก จากสัดส่วนของขนาดโรงเรียนได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการจำนวน 61 โรงเรียน จากนั้นทำการเลือกตัวอย่างตามสัดส่วน (proportion sampling) ของขนาดโรงเรียนและมีมีการตัวอย่างตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	ตัวอย่าง (โรงเรียน)
โรงเรียนขนาดเล็ก	32	30
โรงเรียนขนาดกลาง	21	20
โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ	11	11
รวม	64	61

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key informant) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 5 คน และครูของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 5 คน รวม 732 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การเลือกตัวอย่างของผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ

ขนาดโรงเรียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ (คน)	ครูหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
โรงเรียนขนาดเล็ก	60	150	150	360
โรงเรียนขนาดกลาง	40	100	100	240
โรงเรียนขนาดใหญ่/ ใหญ่พิเศษ	22	55	55	132
รวม	122	305	305	732

ในการตอบแบบสัมภาษณ์ เลือกสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน สามัญจำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกจากผลการทดสอบ O-NET อยู่ในระดับสูงของแต่ละกลุ่มขนาดโรงเรียนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 1 โรงเรียน และขนาดเล็ก 1 โรงเรียน โดยไม่รวมโรงเรียนเฉพาะทาง คือ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยลพบุรี และโรงเรียนพิบูลวิทยาลัย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.2.1 ศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 3.2.2 รวบรวมข้อมูลและออกแบบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
- 3.2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ขนาดโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคอร์ท์ (Likert) โดยให้น้ำหนักดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดที่ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. แบบสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structure Interview)

ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ โดยมีสาระตรงกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ Kvale (1996) และชาย โปธิสิตา (2549) กล่าวว่าเครื่องมือในการสัมภาษณ์ที่ดี คือ ตัวผู้สัมภาษณ์ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง การใช้ประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัยจะช่วยเอื้ออำนวยต่อกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการสร้างทฤษฎีเพื่ออธิบายหรือหาข้อสรุปเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าว

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังกล่าว ลิงก์/ไฟล์ ที่นี้ปล่อยไฟล์ไว้ที่นี้ปล่อยลิงก์ที่นี้

1) การทดสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย

การทดสอบค่าความตรงของแบบสอบถาม ทำโดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบถึงความครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษาตลอดจนโครงสร้างของแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมนิยาม และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) โดยการนำคะแนนที่เป็นผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อคำถามมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ถ้าค่า IOC ของข้อคำถามใดมากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความตรง สำหรับเกณฑ์การพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องได้กำหนดเงื่อนไขดังนี้

- +1 แสดงว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด
- 0 แสดงว่า ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด
- 1 แสดงว่า แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา (ตัวแปร) ที่กำหนด

2) การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือในการวิจัย

การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทำโดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการทดสอบหรือทดลองใช้ (Try-out) เพื่อทดสอบความเข้าใจในคำถามกับผู้บริหารและครูโรงเรียนในเขตพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 36 คน ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มประชากร แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.963 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับดี

3) การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามที่ได้ข้อมูลทุกข้อผ่านการทดสอบความตรงและมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมากกว่า 0.5 จึงไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม พร้อมทั้งเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อนำไปเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับการนำไปเก็บข้อมูลในการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม 732 ฉบับไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 61 โรงเรียน โรงเรียนละ 12 ฉบับ โดยกำหนดให้ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร จำนวน 2 ฉบับ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 5 ฉบับ ครูผู้สอนจำนวน 5 ฉบับ ทั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและรับด้วยตนเอง

3.3.2 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 3 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนสตรีอ่างทอง ขนาดกลาง 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนสระโบสถ์วิทยาคาร และขนาดเล็ก 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ลพบุรี

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย กำหนดให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และเลือกใช้สถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาความถี่และหาร้อยละ นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับการปฏิบัติของผู้บริหารเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) วิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการวิเคราะห์ในภาพรวมและการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และผลการทดสอบ O-NET ใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนข้อมูลสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 นำเสนอในรูปแบบตาราง แจกแจงความถี่และความเรียงโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.4.2 การแปลความหมายของข้อมูล

การแปลค่าของค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเป็นดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านนั้นมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านนั้นมาก

2.51- 3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านนั้นปานกลาง

2.51- 2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านนั้นน้อย

1.00- 1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในด้านนั้นน้อยที่สุด

3.4.3 วิเคราะห์ผลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร เกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 นำเสนอในรูปแบบความเรียงโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปฏิบัติการในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

4.3 การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

4.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET)

4.5 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F-test)

df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ(Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของค่าเบี่ยงเบน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Mean of sum of squares)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
* $p \leq .05$	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
** $p \leq .01$	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET)

ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา		
ขนาดของโรงเรียน	จำนวน (โรงเรียน)	ร้อยละ
- ขนาดเล็ก (จำนวนผู้เรียนไม่เกิน 500 คน)	30	49.18
- ขนาดกลาง (จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)	20	32.79
- ขนาดใหญ่/ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 1,501-2,501 คนขึ้นไป)	11	18.03
ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน(O-NET)		
- โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	55	90.16
- โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบ O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	6	9.84

จากตารางที่ 4.1 จากตัวอย่างจำนวน 61 โรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน แบ่งเป็นดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก 30 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 49.18
- โรงเรียนขนาดกลาง 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.79
- โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.03

จำนวนโรงเรียนที่จำแนกตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน(O-NET) แบ่งเป็นดังนี้

- โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 55 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.16

- โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบ O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 9.84

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล		
เพศ	จำนวน (โรงเรียน)	ร้อยละ
- ชาย	169	23
- หญิง	563	77
อายุ		
- น้อยกว่า 30 ปี	191	26
- 30-39 ปี	218	30
- 40-49 ปี	145	20
- 50 ปี ขึ้นไป	178	24
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ปริญญาตรี	472	64.5
- ปริญญาโท	255	34.8
- ปริญญาเอก	5	0.7
ตำแหน่งงาน		
- ผู้อำนวยการ โรงเรียน	61	8.33
- รองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายวิชาการ	61	8.33
- หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	305	41.67
- ครูของกลุ่มสาระการเรียนรู้	305	41.67

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77) ส่วนเพศชาย มีน้อยกว่า (ร้อยละ 23) อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีช่วงอายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 30) รองลงมา คือ อายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 26) และมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 24) ส่วนช่วงอายุ 40-49 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 20)

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 64.5) รองลงมา คือระดับปริญญาโท (ร้อยละ 34.8) และระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.7)

ตำแหน่งงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน (ร้อยละ 41.67) ตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 8.33)

4.3 การวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

จากการศึกษาระดับทางปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ยการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มประชากรจำนวน 61 โรงเรียน ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยภาพรวมเป็นรายข้อ (n=61)

ด้านที่	การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.25	0.19	มาก	2
2.	การส่งเสริมการพัฒนาครู	4.42	0.18	มาก	1
3.	การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	4.17	0.27	มาก	4
4.	การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.05	0.28	มาก	5
5.	การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	3.93	0.31	มาก	7
6.	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	4.00	0.29	มาก	6
7.	การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	4.18	0.23	มาก	3
ภาพรวม		4.14	0.22	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่ามีการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.14$, S.D.= 0.22) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดและรองลงมาได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาครู ($\bar{X}= 4.42$, S.D.= 0.18) การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X}= 4.25$, S.D.= 0.19) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X}= 4.18$, S.D.= 0.23) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ การให้รางวัลและการเสริมแรงครู ($\bar{X}= 3.93$, S.D.= 0.31)

เมื่อวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.4-4.10

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู (n =61)

ด้านที่ 1	การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	สถานศึกษากำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้ครูมีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	4.41	0.23	มาก	2
2.	สถานศึกษากำหนดให้ครูมีการประเมินเพิ่มสะสมผลงานผู้เรียน	3.94	0.32	มาก	5
3.	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสังเกต	4.17	0.24	มาก	4
4.	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสัมภาษณ์	3.84	0.27	มาก	6
5.	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินของผู้เรียนด้วยการตรวจงาน	4.38	0.20	มาก	3
6.	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีการรายงานผลการปฏิบัติงานตนเอง	4.41	0.32	มาก	2
7.	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการจัดการเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.41	0.24	มาก	2
8.	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	4.46	0.25	มาก	1
ภาพรวม		4.25	0.19	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมา ได้แก่

ข้อที่สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.46$, S.D.= 0.25) ข้อที่สถานศึกษากำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้ครูมีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.23) และข้อที่สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีการรายงานผลการปฏิบัติงานตนเอง ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.32) และข้อที่สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการจัดการเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.24) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ ข้อที่สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสัมภาษณ์ ($\bar{X} = 3.84$, S.D.= 0.27)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการส่งเสริมการพัฒนาครู (n=61)

ด้านที่ 2	การส่งเสริมการพัฒนาครู	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.52	0.25	มากที่สุด	1
2.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	4.49	0.24	มาก	4
3.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี (ICT) เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.49	0.21	มาก	4
4.	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการสื่อสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.21	มาก	6
5.	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการบรรยายเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.20	0.26	มาก	8
6.	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้ยกตัวอย่างประกอบการสอน	4.29	0.20	มาก	7
7.	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.51	0.24	มากที่สุด	2
8.	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการนำเสนอในการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.24	มาก	5
9.	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวนไม่ต่ำกว่า 50 ชม./ปี	4.50	0.22	มากที่สุด	3
ภาพรวม		4.42	0.18	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูในภาพรวม มีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมาได้แก่ข้อที่สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.25) ข้อที่สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.24) และข้อที่พบว่าสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวนไม่ต่ำกว่า 50 ชม./ปี ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.22) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีข้อเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ข้อที่สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการบรรยายเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.26)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู (n=61)

ด้านที่	การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
3					
1.	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	4.43	0.25	มาก	1
2.	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	4.28	0.28	มาก	2
3.	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องสมุด	3.90	0.37	มาก	7
4.	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องปฏิบัติการ	3.96	0.34	มาก	6
5.	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	4.17	0.29	มาก	5
6.	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.17	0.29	มาก	5
7.	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดแก้ปัญหาและคิดตัดสินใจ	4.22	0.31	มาก	4
8.	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.26	0.35	มาก	3
ภาพรวม		4.17	0.27	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมา ได้แก่ ข้อที่สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.25) ข้อที่สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.28) และ ข้อที่สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.35) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีข้อเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ข้อที่สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.37)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู (n=61)

ด้านที่	การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุน	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
4	การจัดการเรียนรู้ของครู				
1.	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.00	0.31	มาก	6
2.	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	4.05	0.29	มาก	2
3.	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ของครู	4.02	0.33	มาก	4
4.	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.04	0.32	มาก	3
5.	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.27	มาก	1
6.	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา	4.01	0.35	มาก	5
ภาพรวม		4.05	0.28	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมาได้แก่ ข้อที่สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.27) ข้อที่สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.29) และข้อที่สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.32) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ข้อที่สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ($\bar{X} = 4.00$, S.D.= 0.31)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการให้รางวัลและการเสริมแรงครู (n=61)

ด้านที่	การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
5					
1.	สถานศึกษามีนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	3.88	0.33	มาก	4
2.	สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงแนวนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา	3.94	0.34	มาก	3
3.	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรผู้ปฏิบัติการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.94	0.33	มาก	3
4.	สถานศึกษามีการให้รางวัลแก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามนโยบาย	3.83	0.34	มาก	5
5.	สถานศึกษามีการให้รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น	3.97	0.35	มาก	2
6.	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรให้ใช้ความสามารถและทักษะของตนอย่างเต็มความสามารถ	3.99	0.34	มาก	1
	ภาพรวม	3.93	0.31	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการให้รางวัลและการเสริมแรงครูในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมาได้แก่ ข้อที่สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรให้ใช้ความสามารถและทักษะของตนอย่างเต็มความสามารถ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.34) ข้อที่สถานศึกษามีการให้รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.35) ข้อที่สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรผู้ปฏิบัติการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.33) และข้อที่สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงแนวนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.34) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ข้อที่สถานศึกษามีการให้รางวัลแก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามนโยบาย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.34)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (n=61)

ด้านที่	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
6					
1.	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู สถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้พร้อมใช้	4.03	0.33	มาก	4
2.	สถานศึกษามีการจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน	4.07	0.29	มาก	2
3.	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	4.05	0.27	มาก	3
4.	สถานศึกษาจัดให้มีการใช้สื่อออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู	4.07	0.34	มาก	2
5.	สถานศึกษาจัดให้มีเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและครู	4.00	0.34	มาก	5
6.	สถานศึกษาจัดให้มี e-book เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า	3.65	0.39	มาก	6
7.	สถานศึกษาจัดให้มีห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู	4.03	0.36	มาก	4
8.	สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.11	0.32	มาก	1
ภาพรวม		4.00	0.29	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด และรองลงมา ได้แก่ ข้อที่สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.32) ข้อที่สถานศึกษามีการจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.29) และข้อที่สถานศึกษาจัดให้มีการใช้สื่อออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.34) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ข้อที่สถานศึกษาจัดให้มี e-book เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.39)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามระดับการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครู (n =61)

ด้านที่	การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	ระดับในการปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
7					
1.	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู สอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	4.11	0.26	มาก	5
2.	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง	4.14	0.27	มาก	4
3.	สถานศึกษามีการประเมินผลรายงานของครูเป็นรายบุคคล (Self Assessment Report = SAR)	4.33	0.33	มาก	1
4.	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน	4.07	0.29	มาก	6
5.	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนภาคปฏิบัติด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจงาน	4.17	0.26	มาก	3
6.	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.25	0.24	มาก	2
ภาพรวม		4.18	0.23	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมาได้แก่ ข้อที่สถานศึกษามีการประเมินผลรายงานของครูเป็นรายบุคคล (Self Assessment Report = SAR) ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.33) ข้อที่สถานศึกษาส่งเสริมครูให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.24) และข้อที่สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนภาคปฏิบัติด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจงาน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.26) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีข้อเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ข้อที่สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.29)

4.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O – NET)

4.4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (n=61)

ด้านที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	โรงเรียนขนาดเล็ก		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1.	การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.22	0.16	4.22	0.16	4.41	0.21
2.	การส่งเสริมการพัฒนาครู	4.35	0.17	4.46	0.13	4.56	0.17
3.	การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	4.04	0.23	4.25	0.22	4.40	0.25
4.	การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	3.97	0.30	4.00	0.16	4.33	0.24
5.	การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	3.82	0.32	3.94	0.20	4.18	0.33
6.	การจัดตั้งอำนวยการความสะดวก	3.89	0.30	4.01	0.13	4.28	0.28
7.	การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	4.07	0.20	4.21	0.16	4.42	0.24
	ภาพรวม	4.05	0.22	4.15	0.12	4.37	0.23

ตาราง 4.12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (n=61)

ด้านที่	รายการ		df	SS	MS	F	Sig
1	การกำหนดนโยบายและ แผนการจัดการเรียนรู้ของครู	ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	5.32	0.01**
		ภายในกลุ่ม	58	1.75	0.03		
		รวม	60	2.07			
2	การส่งเสริมการพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	2	0.37	0.19	7.23	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	1.49	0.03		
		รวม	60	1.86			
3	การนิเทศและกำกับติดตามการจัด การเรียนรู้ของครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	11.51	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	3.05	0.05		
		รวม	60	4.25			
4	การจัดสรรงบประมาณและทุน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	0.54	8.56	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	3.68	0.06		
		รวม	60	4.77			
5	การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.02	0.51	6.13	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	4.83	0.08		
		รวม	60	5.85			
6	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.61	9.48	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	3.71	0.06		
		รวม	60	4.92			
7	การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ของครู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	13.97	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	2.16	0.04		
		รวม	60	3.20			
ภาพรวม		ระหว่างกลุ่ม	2	0.81	0.40	10.86	0.00**
		ภายในกลุ่ม	58	2.16	0.04		
		รวม	60	2.97			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 4.13 - 4.20

ตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวม

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		4.05	4.15	4.37
ขนาดเล็ก	4.34		0.10	0.32**
ขนาดกลาง	4.16			0.21*
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.10			

* $p \leq .05$, ** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.13 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวม พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการกำหนดนโยบาย และแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		4.35	4.46	4.56
ขนาดเล็ก	4.35		0.01	0.19**
ขนาดกลาง	4.46			0.18*
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.56			

* $p \leq .05$, ** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.14 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการส่งเสริมการพัฒนาครู

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของ โรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		4.04	4.25	4.40
ขนาดเล็ก	4.43		0.10	0.20**
ขนาดกลาง	4.24			0.10
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.09			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.15 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการส่งเสริมการพัฒนาครู พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ในการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของ โรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		4.04	4.25	4.40
ขนาดเล็ก	4.28		0.20*	0.36**
ขนาดกลาง	4.00			0.16
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.03			

* $p \leq .05$, ** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการนิเทศและ กำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และแตกต่างกับโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระดับ .01 ตามลำดับ

ตาราง 4.17 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสรรงบประมาณ และทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		3.97	4.00	4.33
ขนาดเล็ก	4.24		0.03	0.36**
ขนาดกลาง	4.01			0.33**
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	3.95			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสรร งบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาด กลางแตกต่างกับโรงเรียนขนาดขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการให้รางวัลและการเสริมแรงครู

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของ โรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		3.82	3.94	4.18
ขนาดเล็ก	4.41		0.12	0.36**
ขนาดกลาง	4.21			0.24
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.12			

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.18 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการให้รางวัลและการเสริมแรงครู พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

ขนาดของ โรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของ โรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		3.89	4.01	4.28
ขนาดเล็ก	3.89		0.12	0.39**
ขนาดกลาง	4.01			0.27*
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.28			

* $p \leq .05$, ** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.19 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง/ขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู

ขนาดของโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดของโรงเรียน		
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่
		4.07	4.21	4.42
ขนาดเล็ก	4.07		0.14*	0.35**
ขนาดกลาง	4.21			0.21*
ขนาดใหญ่พิเศษ/ ขนาดใหญ่	4.42			

* $p \leq .05$, ** $p \leq .01$

จากตารางที่ 4.20 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และที่ระดับ .01 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4.2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET

การศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET ได้ผลตามตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET (n=61)

การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผลการทดสอบ O-NET ต่ำ		ผลการทดสอบ O-NET สูง		t	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. การกำหนดนโยบายและ แผนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.23	0.16	4.41		
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู	4.41	0.17	4.52	0.23	1.13	0.31
3. การนิเทศและกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครู	4.15	0.25	4.36	0.35	1.41	0.21
4. การจัดสรรงบประมาณและทุน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.02	0.26	4.31	0.37	1.85	0.12
5. การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	3.89	0.28	4.26	0.43	2.09	0.09
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.97	0.26	4.27	0.39	1.81	0.12
7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	4.15	0.21	4.40	0.34	1.75	0.14
ภาพรวม	4.12	0.20	4.36	0.33	1.79	0.13

* $p \leq .05$

จากตาราง 4.21 พบว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามโรงเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าและสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่

เป็นไปตามสมมุติฐาน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4.5 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ จำนวน 120 คน จากตัวอย่างแบบสอบถามจำนวน 732 คน คิดเป็นร้อยละ 16.39 ผู้วิจัยได้แจกแจงและสรุปประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะดังตารางที่ 4.22-4.28

4.5.1 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ตารางที่ 4.22 ปัญหาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ปัญหา	ความถี่
1.การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	
- การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน	40
- นโยบายรัฐไม่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน	23
- ครูมีภาระงานนอกการสอนมากเกินไป	20
- ไม่มีการจัดให้ความรู้ด้านนโยบาย และแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	15
- ไม่ได้นำไปใช้จริง	12
- ผู้ปฏิบัติไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผน	10
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู	
- ขาดงบประมาณในการไปอบรม	32
- การจัดอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู	35
- ช่วงเวลาที่เปิดอบรมไม่เหมาะสม	21
- ขาดการส่งเสริมการอบรมในด้านการใช้เทคโนโลยี	15
- ครูไม่มีเวลาพัฒนาเนื่องจากภาระงานมากเกินไป	9
- การเปิดจัดอบรมของรัฐยังไม่มีควมหลากหลายครบทุกสาระ	8

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

3. การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	
- ขาดการดำเนินการนิเทศอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง	48
- ผู้นิเทศไม่เข้าใจบริบทการเรียนของทุกรายวิชา	25
- การนิเทศติดตามนั้นยังไม่เป็นระบบ	29
- ขาดการติดตามผลหลังการนิเทศ	15
4. การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	
- ไม่มีงบประมาณในด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	55
- งบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอ	65
5. การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	
- โรงเรียนไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูที่สอนเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21	40
- ไม่ได้รับการเสริมแรงอย่างทั่วถึง	35
- การให้การเสริมแรงไม่ได้ให้กับผู้ที่ปฏิบัติจริง เกิดระบบพวกพ้อง	15
- ขาดความต่อเนื่อง	20
- เกิดการแข่งขันสูง	5
- ไม่เคยได้รับรางวัลหรือการเสริมแรงจากการปฏิบัติงาน	5
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	
- สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ	44
- มีข้อจำกัดในการใช้สื่อเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้	20
- เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	22
- ห้องเรียนไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน	15
- งบประมาณไม่เพียงพอ	19
7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	
- ขาดการชี้แจงหลักเกณฑ์การ ประเมินผลที่ชัดเจน	48
- การประเมินไม่ครอบคลุมเน้นเอกสาร	32
- ครูมีภาระงานเยอะไม่มีเวลามาจัดทำประเมิน	15
- ครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลน้อย	20
- ขาดการเก็บงานที่เป็นระบบ	5

จากตารางที่ 4.22 พบว่าปัญหาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ที่พบมากที่สุดคือ การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน รองลงมาคือนโยบายของรัฐไม่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียน และ ครูมีภาระงาน

นอกการสอนมากเกินไป ในด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การจัดอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู รองลงมาคือ ขาดงบประมาณในการไปอบรม และช่วงเวลาที่เปิดอบรมไม่เหมาะสม ในด้านการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ขาดการดำเนินการนิเทศอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง รองลงมาคือ การนิเทศติดตามนั้นยังไม่เป็นระบบ และผู้นิเทศไม่เข้าใจบริบทการเรียนของทุกรายวิชา ในด้านการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ งบประมาณมีจำกัดไม่เพียงพอ และรองลงมาคือ ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการให้รางวัลและการเสริมแรงครู ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ โรงเรียนไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูในการสอนที่เน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 รองลงมาคือ ไม่ได้รับการเสริมแรงอย่างทั่วถึง และขาดความต่อเนื่อง ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ รองลงมาคือ เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และมีข้อจำกัดในการใช้สื่อเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ขาดการชี้แจงหลักเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน รองลงมาคือ การประเมินไม่ครอบคลุมเน้นเพียงเอกสาร และครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลน้อย

ตารางที่ 4.23 ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	
- กำหนดนโยบายให้ชัดเจน	40
- กำหนดนโยบายให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	23
- ให้ผู้ปฏิบัติมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	10
- มีนโยบายลดภาระงานต่างๆของครูนอกเหนือการสอน	29
- กำหนดให้มีการนำแผนไปใช้จริง	10
- จัดให้มีการให้ความรู้ความเข้าใจใน การกำหนดนโยบายและแผน	8
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู	
- สสำรวจความต้องการของครู	32
- จัดงบประมาณด้านการอบรมให้ครู	29
- เขตพื้นที่จัดอบรมตามที่ครูต้องการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	5

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ปรับเวลาการจัดอบรมให้เป็นช่วงปิดเทอม เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปอบรม ไม่รบกวนเวลาสอน	21
- กำหนดให้การส่งเสริมและการพัฒนาครูเป็นปฏิทินประจำปีที่ชัดเจน	15
- จัดอบรมให้ครอบคลุมครบทุกกลุ่มสาระวิชา	8
3. การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	
- สถานศึกษาควรนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูตามสภาพจริง	38
- กำหนดวัน/เดือน/ปี และคาบเรียนในการนิเทศ และแจ้งให้ครูทราบ	25
- แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม เป็นระบบและต่อเนื่อง	20
- ควรมีศึกษานิเทศก์จากเขตพื้นที่ร่วมนิเทศด้วย	18
- พัฒนาครูผู้นิเทศจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะสาขาในการให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21	15
4. การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	
- จัดสรรงบประมาณในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้ทั่วถึงเหมาะสมกับครู	60
- เพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ของครู	43
- สพม. หรือ สพฐ. สนับสนุน งบประมาณในการจัดกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น ค่ายักกะต่างๆ	12
- ของสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น	5
5. การให้รางวัลและการเสริมแรงครู	
- จัดให้มีเกณฑ์การให้รางวัลชัดเจน ยุติธรรม	35
- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	22
- เพิ่มการเสริมแรงให้เหมาะสม	15
- มีการยกย่องครูโดยมอบเกียรติบัตร	10
- ให้ขึ้นพิเศษจากรัฐแก่ผู้ที่มีผลงานระดับชาติ	5
- จัดทำโครงการและงบประมาณในการให้รางวัลและเสริมแรงให้ชัดเจนและต่อเนื่อง	20

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	
- สำรวจความต้องการ	46
- จัดงบประมาณให้ทั่วถึงและเพียงพอทุกกลุ่มสาระวิชา	30
- ใช้ทรัพยากรที่มีมาทดแทนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	15
- มีการซ่อมแซม และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก	23
7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	
- มีการชี้แจงเกณฑ์ที่ชัดเจน	38
- ควรมีการประเมินผลที่หลากหลาย	28
- สร้างและออกแบบเครื่องมือที่เหมาะสม	15
- แยกงานพิเศษออกจากครูและประเมิน เฉพาะการปฏิบัติการสอนของครู	13
- ควรมีการติดตามหลังการประเมินอย่างต่อเนื่อง	10
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู	8
- คู่มือผลสัมฤทธิ์เด็กมากกว่าเอกสาร	8

จากตารางที่ 4.23 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีข้อเสนอแนะให้มีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และมีนโยบายลดภาระงานต่างๆของครูนอกเหนือการสอน ในด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู มีข้อเสนอแนะให้มีการสำรวจความต้องการของครู จัดงบประมาณด้านการอบรมให้ครู และปรับเวลาการจัดอบรมให้เป็นช่วงปิดเทอมเพื่อความสะดวกในการเดินทางไปอบรมไม่รบกวนเวลาสอน ในด้านการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู มีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษานิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูตามสภาพจริง กำหนดวัน/เดือน/ปี และคาบเรียนในการนิเทศ และแจ้งให้ครูทราบ และแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู มีข้อเสนอแนะให้จัดสรรงบประมาณในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้ทั่วถึงเหมาะสมกับครู เพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ของครู และเสนอให้ สพม. หรือ สพฐ. สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น ค่ายักกะต่างๆ ด้านการให้รางวัลและการเสริมแรงครู มีข้อเสนอแนะให้จัดเกณฑ์การให้รางวัลให้ชัดเจน ยุติธรรม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และจัดทำโครงการและงบประมาณในการให้รางวัลและ

เสริมแรงให้ชัดเจนและต่อเนื่อง ด้านการจัดตั้งอำนาจความสะดวก มีข้อเสนอแนะให้สำรวจความต้องการจัดงบประมาณให้ทั่วถึงและเพียงพอทุกกลุ่มสาระวิชาและมีการซ่อมแซม และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และในด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู มีข้อเสนอแนะให้มีการชี้แจงเกณฑ์ที่ชัดเจน ควรมีการประเมินผลที่หลากหลาย และ พิจารณาทางการเรียนของนักเรียนมากกว่าเอกสาร

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตตามขนาดสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบ O-NET อยู่ในระดับสูงที่สุดของแต่ละกลุ่มขนาดโรงเรียนในด้านการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สรุปได้พอสังเขป ดังนี้ว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีแนวคิดและหลักการในการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เยาวชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ มีทักษะการดำรงชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลกยุคศตวรรษที่ 21

โดยยึดหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(SBM) บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ ไปยังสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน และด้านบริหารทั่วไป เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอน ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมพัฒนา มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมิน กำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถาบันอุดมศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน และเตรียมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านงบประมาณ วิชาการ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสิ่งสำคัญจำเป็นให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งวิเคราะห์ผลการดำเนินการเพื่อการปรับปรุงพัฒนา ประกอบด้วยหลักการ 6 ข้อ ได้แก่ 1. หลักนิติธรรม ผู้บริหารจะต้องยึดหลักความถูกต้อง 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า

โดยมีกระบวนการในการการบริหารเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามองค์ประกอบ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู การให้รางวัลและการเสริมแรงครู การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูดังนี้

ในการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น ทุกโรงเรียนได้กำหนดนโยบายให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน ครบทุกวิชา ทุกระดับชั้น ให้จัดประชุมปฏิบัติการระหว่างปีภาคเรียนเพื่อทำแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามกระบวนการ 5 Steps โดยเน้นให้กิจกรรมสอดคล้องกับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดเพื่อจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายให้แก่ครูและนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ ห้องฝึกงาน ห้องสมุด พื้นที่เพื่อการเรียนรู้ต่างๆ ทุกขนาดโรงเรียนให้ความสำคัญเท่าเทียมกัน มีการจัดทำ Project –based และ Career Path เพื่อการเรียนรู้และแสดงผลงานตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การส่งเสริมพัฒนาครูก็ได้มีการจัดให้ครูมีโอกาสพัฒนาตนเอง ทั้งการจัดให้ออนุญาตให้ แนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลสารสนเทศ ทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพ สนับสนุนการศึกษาต่อ เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเอง และพัฒนานักเรียน ได้เต็มศักยภาพ ที่กล่าวทั้งหมดนี้มีค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องของงบประมาณ โรงเรียนทุกขนาดใช้วิธีการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครูให้แก่แต่ละกลุ่มสาระ ตามข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ที่แต่ละกลุ่มสาระได้จัดทำไว้ ตามนโยบายของโรงเรียน ซึ่งทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีความเห็นเช่นเดียวกันว่าไม่เพียงพอต่อการพัฒนาผู้เรียน เช่นเดียวกับการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งนอกจากจะมีการให้ความรู้ ให้คำแนะนำดังกล่าว การนิเทศกำกับติดตามผลงานที่ครูได้ปฏิบัติหน้าที่ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมาก การประเมินจึงทำในรูปคณะกรรมการ มีปฏิทินแน่ชัด แต่โรงเรียนขนาดเล็กอาจเป็นผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ประเมินครู โดยคุณใน 2 ส่วน คือ ประเมินการปฏิบัติงานของครู และ ประเมินจากผลผลิตของครู คือ คุณภาพของนักเรียนนั่นเอง

การปฏิบัติงานที่แตกต่างกันของโรงเรียนแต่ละขนาด แสดงออกในเรื่องของการให้รางวัลและการเสริมแรงครู ทุกโรงเรียนมีการเสริมแรงมากน้อยแตกต่างกัน โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษมักเสริมแรงด้วยการมอบรางวัลครูดีเด่นในด้านต่างๆ ในวันสำคัญของแต่ละปี โรงเรียนขนาดเล็ก มักใช้วิธีการกำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติงานที่ดี ให้ครูมีภาวะผู้นำตนเอง (Self-Leadership)

โดยสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาที่โรงเรียนต่างๆ รู้สึกไม่ต่างกัน คืองบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมาก ทำให้ได้งบอุดหนุนรายหัวมาก จึงบริหารจัดการได้มีประสิทธิภาพ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนนักเรียนน้อยได้รับงบอุดหนุนน้อย การบริหารจัดการก็ไม่สามารถทำได้ตามที่ต้องการ แต่ทุกขนาดโรงเรียนก็ประสบปัญหาไม่เพียงพอไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ เห็นว่าควรต้องมีแผนการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน สามารถนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณและบุคลากรสนับสนุนการศึกษาหรือหาวิธีการเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาให้แก่สถานศึกษา เพื่อให้ทุกสถานศึกษาเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET และขนาดสถานศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ซึ่งมีจำนวน 64 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างด้วยตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากจากสัดส่วนของขนาดโรงเรียนได้จำนวนตัวอย่างที่ต้องการจำนวน 61 โรงเรียน จากนั้นทำการเลือกตัวอย่างตามสัดส่วน (proportion sampling) ของขนาดโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key informant) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 5 คน และครูของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนละ 5 คน รวม 732 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้สำหรับสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในเรื่องของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ขนาดโรงเรียน แบบเลือกตอบ และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) จำนวน 6 ข้อ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 จำนวน 26 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้เลือกตอบ ซึ่งจะกำหนดระดับการส่งผลจากมากไปหาน้อย (Rating Scale) ทั้งหมด 5 ระดับ

จำนวน 58 ข้อ ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เน้นสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ โดยมีสาระตรงกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและโปรแกรมสำเร็จรูป t -test , One – way ANOVA

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก 30 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 49.18 โรงเรียนขนาดกลาง 20 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 32.79 และโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ 11 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 18.03 จำนวนโรงเรียนที่จำแนกตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) มีดังนี้ โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 55 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.16 และโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมผลการทดสอบ O-NET สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 9.84

5.1.1 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด และรองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาครู ด้านการกำหนดนโยบาย และด้านแผนการจัดการเรียนรู้ของครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการให้รางวัล และการเสริมแรงครู

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบ O-NET อยู่ในระดับสูงที่สุดของแต่ละกลุ่มขนาดโรงเรียนในด้านการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีแนวคิดและหลักการในการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เยาวชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ มีทักษะการดำรงชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครู ให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลกยุคศตวรรษที่ 21

มีหลักการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) บริหารงานอย่างมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ ไปยังสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการด้านงบประมาณและบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน และด้านบริหารทั่วไป เปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอน ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมพัฒนา

มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมิน กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถาบันอุดมศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและเตรียมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านงบประมาณ วิชาการ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสิ่งสำคัญจำเป็นให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งวิเคราะห์ผลการดำเนินการเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

5.1.2 ผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

5.1.3 ผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามผลการทดสอบ O-NET ต่ำกว่าและสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ปัญหาที่พบมากที่สุดตามด้านต่าง ๆ พบว่า การกำหนดนโยบายไม่ชัดเจน การจัดอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู ขาดการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งบประมาณของโรงเรียนไม่เพียงพอ การให้รางวัลและการเสริมแรงครูโรงเรียนไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับครูที่สอนเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เพียงพอ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูขาดการชี้แจงหลักเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ตามด้านต่าง ๆ มีข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และมีนโยบายลดภาระงานต่างๆ ของครูนอกเหนือการสอน สสำรวจความต้องการของครูและปรับเวลาการจัดอบรมให้เป็นช่วงปิดเทอม สถานศึกษาควรนิเทศกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครูตามสภาพจริง กำหนดวัน/เดือน/ปี และคาบเรียนในการนิเทศ และแจ้งให้ครูทราบ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดสรรงบประมาณ การจัดการเรียนรู้ให้ทั่วถึงเหมาะสมกับครู ควรจัดทำเกณฑ์การให้รางวัลให้ชัดเจนและยุติธรรม จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ

(Davis and Thomas 1989) ที่พบว่าพฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารส่งเสริมต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา และการเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนและปฏิบัติการสอนของครู ในขณะที่เดียวกันการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู และการให้รางวัลและการเสริมแรงครู ยังเป็นส่วนให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ได้อีกด้วย

ในด้านการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษาให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากและเป็นลำดับที่สอง อาจเนื่องมาจากนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาและเขตพื้นที่ ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถมากขึ้น ได้กำหนดนโยบายให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน ครบทุกวิชา ทุกระดับชั้น ให้จัดประชุมปฏิบัติการระหว่างปีภาคเรียนเพื่อทำแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้บูรณาการตามกระบวนการ โดยเน้นให้กิจกรรมสอดคล้องกับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดเพื่อจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายให้แก่ครูและนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ ห้องฝึกงาน ห้องสมุด พื้นที่เพื่อการเรียนรู้ต่างๆ มีการจัดทำ Project-based และ Career Path เพื่อการเรียนรู้และแสดงผลงานตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ประยงค์ เนาบุตร (2555, น.3-29) กล่าวว่า ภารกิจและความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา หากพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการวางแผนและตัดสินใจตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อาจจำแนกได้เป็น 4 ประการ คือ 1) การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทางหรือวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งแผนการดำเนินงาน มาตรการ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นอื่นๆ ให้ชัดเจน 2) การเลือกใช้เทคนิคหรือกลวิธีในการบริหารงานให้เหมาะสม 3) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนการที่กำหนดไว้ 4) การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนางานให้ดีขึ้น

5.2.2 การเปรียบเทียบการบริหาร-จำแนกตามขนาดโรงเรียนและผลการทดสอบ O-NET

ในการจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การบริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่/ใหญ่พิเศษ ในภาพรวมและรายด้าน มีระดับการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความเสียเปรียบและมีโอกาสที่จะพัฒนาไปสู่ตัวบ่งชี้ทั้ง 7 ด้าน ในสภาพที่เป็นไปได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ซึ่งมีโอกาสดีกว่าในเรื่อง บุคลากรครู

ครูภัณฑ์ สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม งบประมาณ เนื่องจากรัฐให้งบประมาณต่อหัวมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ แต่การได้รับงบประมาณตามขนาดของโรงเรียน นำไปสู่การบริหารจัดการที่เกิดผลแตกต่างกัน

โดยในด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความแตกต่างกันมากที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีทรัพยากรบุคคล ที่มีศักยภาพ ซึ่งมีจำนวนมากและเพียงพอมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้มีการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน สามารถปฏิบัติงานในด้านต่างๆ อย่างทั่วถึงและครบถ้วน มีรูปแบบการประเมินที่น่าเชื่อถือ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินอย่างเป็นระบบ และประเมินผลรายงานครูเป็นรายบุคคลในการประเมินคุณภาพผลผลิต จัดให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลายทั้งภาคปฏิบัติ สัมภาษณ์ และตรวจงาน และทำการประเมินอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

รองลงมาคือด้านของการนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีบุคลากรการจัดตั้งคณะกรรมการในการนิเทศกำกับติดตาม ที่มีรูปแบบและการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน ในการนิเทศกำกับติดตาม การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนในขณะเดียวกัน โรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรบุคคลน้อย ไม่เพียงพอ ทำให้ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนมาก ผู้บริหารต้องทำการนิเทศกำกับติดตามอาจทำให้การนิเทศและกำกับติดตามนั้น ทำได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ ส่วนใหญ่มีทำเลที่ตั้งอยู่ในเมือง ผู้ปกครองและหน่วยงานพร้อมให้การสนับสนุน มีจำนวนนักเรียนมาก จึงได้รับเงินสนับสนุนรายหัวจำนวนมาก สามารถนำมาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนน้อย เงินสนับสนุนรายหัวก็น้อยตามไปด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่จึงสามารถจัดให้มีห้องปฏิบัติการ สื่อและเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญประภา วงศ์ประชา (2543) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานและผลสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านบริหารทั่วไป และ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านงานบริการ และด้านอาคารสถานที่ และสอดคล้องกับ ประยงค์ เนาบุตร (2555, น.3-40) กล่าวว่า การสนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เป็นบทบาทและความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะสื่อและเทคโนโลยีจะช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมสนับสนุนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามผลการทดสอบ O-NET ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนไม่ว่าจะมีผลสูง - ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยระดับประเทศนั้นกลับพบว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 7 ด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการกำหนดนโยบาย และแผนการจัดการเรียนรู้ของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนพยายามส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทำได้ดีทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ โรงเรียนที่มีผล O-Net สูง คือโรงเรียนขนาดใหญ่/ ใหญ่พิเศษ บริหารจัดการทั้ง 7 ด้าน ได้ดีกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีผลการทดสอบ O-Net ต่ำ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งปฏิบัติทั้ง 7 ด้านเช่นกัน หากพิจารณาลงรายละเอียดรายด้าน มีความแตกต่างกันแต่ไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา ระโหฐาน (2547) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมทุกมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา ได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ส่วนที่ปฏิบัติได้น้อยที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหาร การศึกษาของคุรุสภา พ.ศ. 2540 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ขนาดโรงเรียนปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ อารยะ ม่วงนนทศรี (2541) ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติในระดับมาก ด้านงานวิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการ การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษามีปัญหาด้านงาน วิชาการ งานธุรการ งานปกครอง และงานบริการอยู่ในระดับน้อย ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการมากเป็นพิเศษในด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน

5.2.4 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบ O-NET อยู่ในระดับสูงที่สุดของแต่ละกลุ่มขนาดโรงเรียนในด้านการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีแนวคิดและหลักการในการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพไปในทิศทางเดียวกันคือ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เยาวชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ มีทักษะการดำรงชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีประชาธิปไตย ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลกยุคศตวรรษที่ 21

มีหลักการบริหารเพื่อส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ ไปยังสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการด้านงบประมาณและบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน และด้านบริหารทั่วไป เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและจัดการเรียนการสอน ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมพัฒนา มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมิน กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถาบันอุดมศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและเตรียมทรัพยากรทางการศึกษาด้านงบประมาณ วิชาการ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสิ่งสำคัญจำเป็นให้พร้อมในการจัดการเรียนการสอน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งวิเคราะห์ ผลการดำเนินการเพื่อการปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับ Bevir (2010) ศึกษาหลักธรรมาภิบาล (การบริหารจัดการที่ดี) ในรูปแบบประชาธิปไตย” (Democratic Governance) สะท้อนความเชื่อมโยงของการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาล เข้ากับแนวคิดความเป็นประชาธิปไตย อันมีทิศทางความสัมพันธ์ไปด้วยกัน การนำธรรมาภิบาลไปใช้ในสังคมสมัยใหม่ คือ การนำเสนอให้มีการบริหารจัดการแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของตัวกระทำทางการเมือง (Political Actors) ในหลายส่วนเพื่อการบริหารจัดการร่วมกัน ทั้งส่วนที่เป็นรัฐ (Public Sector) เอกชน (Private Sector) และประชาสังคม (Civil Society) ด้วยการนำเสนอทฤษฎีใหม่ของธรรมาภิบาลที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับประชาธิปไตย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับคะแนนต่ำที่สุด คือ

1. ด้านการให้รางวัลและการเสริมแรงครู มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายและกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูให้มีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ด้านการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกและการจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนน้อยจึงได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐน้อยตามไปด้วย ทำให้ไม่เพียงพอที่จะสามารถจัดตั้งอำนวยการความสะดวก เช่น ห้องปฏิบัติการ สื่อ และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ควรจัดสรรงบประมาณหรือสนับสนุนตั้งอำนวยการความสะดวกให้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมเพียงพอให้กับโรงเรียน เพื่อให้ทุกสถานศึกษาเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ในภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในทุกด้าน โดยเฉพาะ 3 ด้านที่มีระดับคะแนนอยู่ในลำดับต่ำที่สุด คือ

1. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้ครูมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง และหลากหลาย สอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางควรตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดเตรียมความพร้อมรวมถึงเพิ่มพูนความรู้ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้กับครูได้นำไปสู่การลงมือใช้และปฏิบัติจริง

2. ด้านการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนขนาดเล็กมีผู้บริหารและครูมีจำนวนน้อย ภาระงานมาก จึงทำให้ขาดการนิเทศกำกับติดตามอย่างชัดเจนเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้นิเทศไม่เข้าใจบริบทการเรียนของทุกรายวิชา ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศ

การจัดการเรียนรู้ของครูตามสภาพจริงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครุ นำผลการนิเทศมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการจัดตั้งอำนาจความสะดวก ห้องปฏิบัติการ สื่อ และเทคโนโลยี ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรสำรวจความต้องการจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึงและเพียงพอทุกกลุ่มสาระวิชา ช่อมแซมให้มีความพร้อมในการใช้ในการจัดการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกแก่ครูและนักเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะต่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการสอบถามกับนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ควบคู่ด้วยเพื่อจะทำให้งานวิจัยได้ข้อมูลครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในผู้ปฏิบัติและผู้ได้รับการปฏิบัติ

2) ควรมีการทำวิจัยในการเปรียบเทียบโรงเรียนที่มีขนาดเดียวกันเพิ่มเติมอีกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาในแต่ละระดับเดียวกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกและละเอียดเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กองวิจัยทางการศึกษา, กรมวิชาการ. (2544). *วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดีและความสุขของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิติ ตย์คานนท์. (2537). *เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บัดเตอร์ฟลาย.
- กฤษณีย์ อุทุมพร. (2541). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างเครื่องมือสอบมาตรฐานฝีมือนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ระบบทวิภาคี* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แจ่มทอง สิริแสงเลิศ. (2555). หน่วยที่ 6 *การบริหารจัดการเรียนรู้ ในประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). *บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: อลิ้นเพชร.
- ชาญชัย อาจินสมจาร. (2551). *ทฤษฎีการบริหารตามแนวคิดของปราชญ์ตะวันตก*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชาติรี มณีโกศล. (2539). *การพัฒนาหลักสูตรการวิจัยปฏิบัติการสำหรับครูประถมศึกษา* (ปริญญา นิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). *คู่มือการเขียนและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ทัศนีย์ วงศ์ยืน. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- ธาดารัตน์ กรุณา. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครู ในศตวรรษที่ 21* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา* (ฉบับปรับปรุง) *เพื่อปฏิรูปสองและประเมินภายนอกรอบสาม*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนวัชการพิมพ์.

- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- นิคม ชมภูหลวง. (2545). วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- ประยงค์ เนาวบุตร. (2555). หน่วยที่ 3 ภารกิจของสถานศึกษา ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา. นนทบุรี: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปัญญา แก้วกีบุตร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). การบริหารจัดการในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). การศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- เพ็ญประภา วงศ์ประชา. (2543). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและผลสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พัฒนา ยาวีราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่ *Modern Management*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กเพรส
- พัชรา ประवालพิทย์. (2555). หน่วยที่ 11 การบริหารงบประมาณ ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย (ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มณีนภา ชุตินบุตร. (2546). สรุปการประเมินหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 : กระบวนการ นำหลักสูตรไปใช้. กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญพัฒน์.

- รุจิร ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). *การศึกษาไทยในเวทีโลก รวมบทความทางการศึกษา (2541)*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เรืองโรจน์ สุขวิริยะ. (2557). *ทักษะชีวิต*. สืบค้น จาก, www.Trangranglrait.ning.com
- ล้วน สานยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วรากรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). *รายงานข้อเสนอทางเลือกระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับ
สุขภาวะคนไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์
- วิลาส สิงหวิสัย. (2540). *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารบุคคลในโรงเรียน หน่วยที่ 1-8*.
นนทบุรี: มหาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
- วิชาการ, กรม. (2540). *การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นในหลักสูตรระดับ
มัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. (2545). *การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. (2545ก). *การติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนเครือข่าย (รายงาน)*. เอกสารอัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. (2545ข). *สรุปการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของ
โรงเรียนนาร่อง*. เอกสารอัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. (2546). *สรุปผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2550). *การนิเทศการสอน*. (Supervision of Instruction). นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ:
ครูสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*.
กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2545). *แนวการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สิริรัตน์ นาคิน. (2557). *จิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้ด้วยใจอย่างไร้ครวญ*. มหาสารคาม: (ม.ป.พ.)
- สุนีย์ ภู่อันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่ : เชียงใหม่.

- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). *ทำไมต้องทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. 21st Century Skill : Why? TEACHLESS, LEARN, MORE.* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.* กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: สกยบู้กส์.
- สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 1-12. (2546). *การติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 1 – 12 (รายงานการวิจัย).* เอกสารอัดสำเนา.
- สิทธิชัย เทวธีระรัตน์. (2543). *รูปแบบหลักสูตรนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการสื่อสารในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ปริญญาโทบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์).* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมอง ชัยทอง. (2550). *การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาภาษาไทย.* เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำราญ วัจนราช. (2542). *การสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด. ศรีสะเกษ :* สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.
- สุทธิวรรณ ตันดิรจนาวงศ์. (2555). *หน่วยที่ 9 การบริหารทรัพยากรการศึกษาประมวลชุดวิชาการ จัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี:* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจิตรา ระโหฐาน. (2543). *การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาปริญญา มหาบัณฑิต).* ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อารยะ ม่วงนนทศรี. (2541). *การศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย.* ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อารีญา สุทธิวิไลย์. (2538). *การนิเทศภายในโรงเรียน.* กรุงเทพฯ: อนงค์ศิลป์.
- อุมาพร หล่อสมฤดี. (2545). *รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน (ปริญญาโทบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์).* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2537). *การบริหารหลักสูตร : หัวใจในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.* กรุงเทพฯ: (ม.ป.พ.).

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่การปฏิบัติ*.

กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.

อำไพ นงค์เยาว์. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน*, 10(1).

ภาษาต่างประเทศ

Bevir, Mark. (2010). *Democratic governance*. Princeton and Oxford: Princeton University

Campbell, J.P. & Beaty, E. (1971). *Organizational climate : Its measurement and relationship to work group performance*. Washington D.C.: Paper presented at the Annual Meeting of the American Psychological Association.

Darwin, Charles. (1872). *The origin of species by means of natural selection, or the preservation of favored races in the struggle for life (6th ed.)*. London: John Murray.

Davis, G.A. & Thomas M.A. (1989). *Effective schools and effective teachers*. Boston : Allyn and Bacon

Gardner, H. (1993). *Multiple intelligences: The theory in practice*. New York, NY, US: Basic Books.

Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610

Likert, Rensis. (1961). *New patterns of management and values*. New York : McGraw-Hill.

Likert, Rensis. (1967). *The human organization : Its management and values values*. New York McGraw-Hill.

McKinsey. (2007). *Mc Kinsey report on education*. Retrieved from <http://www.mckinsey.com>.

Ross, Kenneth. *Planning the quality of education*. Paris : Pergamon Press.

Sergiovanni, T. J. (1987). *The principal ship: A reflective practices perspective*. Massachusetts: Allyn and Bacon.

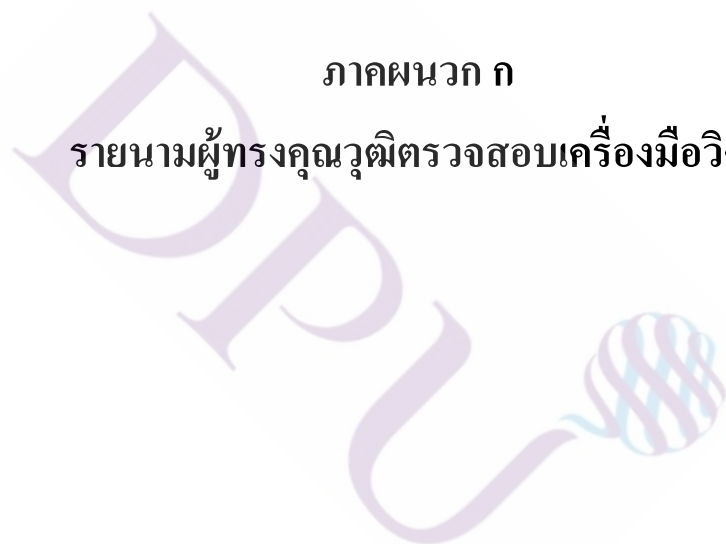
Sergiovanni, T. J., & Starrate, R. J. (1988). *Supervision human perspective*. (4th ed.). New York: McGraw-Hill Book Co.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณสุดา สิริธรังศรี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ชื่อ-นามสกุล ดร. วาสนา วิสฤตภา
ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานเลขานุการและอาจารย์ประจำหลักสูตร
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. ชื่อ-นามสกุล ดร. เฉลิมชัย มนุเสวต
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร วิทยาลัยครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4. ชื่อ-นามสกุล ดร. วินัย ปานแดง
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีอ่างทอง
5. ชื่อ-นามสกุล ดร. วัชรพงษ์ แพร่หลาย
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวไผ่วิทยาคม

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา 7 ด้าน จำนวน 51 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดที่ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ จำนวน 7 ข้อ
ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกแบบสอบถามนี้ตามความจริงและตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและนำมาใช้ประมวลเป็นคำตอบในภาพรวมเพื่องานศึกษาวิจัยเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวไพลิน อิงคินันท์

นิสิตปริญญาโทสาขา การจัดการศึกษา

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย(□)หน้าข้อความที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

1) ชาย

2) หญิง

อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30-39ปี

40-49 ปี

50 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

ตำแหน่งงาน

ผู้อำนวยการโรงเรียน : ประสบการณ์ในตำแหน่ง.....ปี

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ : ประสบการณ์ในตำแหน่ง.....ปี

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ : ประสบการณ์ในตำแหน่ง.....ปี

ครูของกลุ่มสาระการเรียนรู้ : ประสบการณ์ในตำแหน่ง.....ปี

ขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็ก(จำนวนผู้เรียนไม่เกิน 500 คน)

ขนาดกลาง (จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)

ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ (จำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 1,501-2,501 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน มี 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ	มาก
3	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ	ปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ	น้อย
1	หมายถึง	มีระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ	น้อยที่สุด

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ				
		5	4	3	2	1
1. การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู						
1.1	สถานศึกษากำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้ครูมีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง					
1.2	สถานศึกษากำหนดให้ครูมีการประเมินแฟ้มสะสมผลงานผู้เรียน					
1.3	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสังเกต					
1.4	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติของผู้เรียนด้วยการสัมภาษณ์					
1.5	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินของผู้เรียนด้วยการตรวจงาน					
1.6	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีการรายงานผลการปฏิบัติงานตนเอง					
1.7	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการจัดการเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21					
1.8	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 2					
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู						
2.1	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
2.2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลาย					
2.3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี (ICT) เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน					

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ				
		5	4	3	2	1
2.4	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการสื่อสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
2.5	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการบรรยายเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
2.6	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้ยกตัวอย่างประกอบการสอน					
2.7	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้ใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
2.8	สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการนำเสนอในการจัดการเรียนการสอน					
2.9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวนไม่ต่ำกว่า 50 ชม./ ปี					
3. การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู						
3.1	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู					
3.2	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู					
3.3	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องสมุด					
3.4	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องปฏิบัติการ					
3.5	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์					
3.6	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
3.7	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดแก้ปัญหาและคิดตัดสินใจ					
3.8	สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะ					
	คิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4. การจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ของครู						
4.1	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู					
4.2	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
4.3	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ของครู					

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ				
		5	4	3	2	1
4.4	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้					
4.5	สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
4.6	สถานศึกษามีการจัดทุนสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา					
5. การให้รางวัลและการเสริมแรงครู						
5.1	สถานศึกษามีนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
5.2	สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงแนวนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
5.3	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรผู้ปฏิบัติการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
5.4	สถานศึกษามีการให้รางวัลแก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามนโยบาย					
5.5	สถานศึกษามีการให้รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น					
5.6	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรให้ใช้ความสามารถและทักษะของตนอย่างเต็มความสามารถ					
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก						
6.1	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู สถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้พร้อมใช้					
6.2	สถานศึกษามีการจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน					
6.3	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู					
6.4	สถานศึกษาจัดให้มีการใช้สื่อออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู					
6.5	สถานศึกษาจัดให้มีเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและครู					
6.6	สถานศึกษาจัดให้มี e-book เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า					
6.7	สถานศึกษาจัดให้มีห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู					

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ระดับปฏิบัติ / การเสริมสร้างทักษะ				
		5	4	3	2	1
6.8	สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน					
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก						
6.1	ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู สถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้พร้อมใช้					
6.2	สถานศึกษามีการจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน					
6.3	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู					
6.4	สถานศึกษาจัดให้มีการใช้สื่อออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู					
6.5	สถานศึกษาจัดให้มีเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและครู					
6.6	สถานศึกษาจัดให้มี e-book เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า					
6.7	สถานศึกษาจัดให้มีห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู					
6.8	สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน					
7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู						
7.1	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูสอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21					
7.2	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง					
7.3	สถานศึกษามีการประเมินผลรายงานของครูเป็นรายบุคคล (Self Assessment Report = SAR)					
7.4	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมผลงานนักเรียน					
7.5	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนภาคปฏิบัติด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจงาน					
7.6	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามที่ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ

การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.	การกำหนดนโยบายและแผนการ จัดการเรียนรู้ของครู
2.	การส่งเสริมการพัฒนาครู
3.	การนิเทศและกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ของครู
4.	การจัดสรรงบประมาณและทุน สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู
5.	การให้รางวัลและการเสริมแรงครู
6.	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
7.	การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ของครู

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน
ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
เรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

คำชี้แจง

1. ผู้วิจัยขอสัมภาษณ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 โดยสัมภาษณ์ 4 ประเด็น ดังนี้
 - 1) การบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
 - 2) ผลของการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
 - 3) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
 - 4) ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
2. วันที่สัมภาษณ์.....เดือน.....พ.ศ.
 ณ.....

**แบบบันทึกการสัมภาษณ์การบริหารสถานศึกษา
เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน**

ประเด็นคำถาม

1. ท่านมีแนวคิดและหลักการในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านมีการกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีการส่งเสริมการพัฒนาครูเพื่อให้เสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีกรณีพิเศษและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของคุณเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีการจัดสรรงบประมาณและทุนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของคุณ เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีการให้รางวัลและการเสริมแรงคุณเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21อย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. ท่านมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของคุณเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

9. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของท่านเป็นอย่างไร

10. ข้อเสนอแนะในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของท่านเป็นอย่างไร

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5

ซึ่งกำหนดเป็นประชากรในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีทั้งสิ้น 64 โรงเรียน ดังนี้

- 1.สตรีอ่างทอง
- 2.อ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม
- 3.โยธินบูรณะอ่างทอง
- 4.วิเศษไชยชาญ “ ต้นตติวิทยาภูมิ ”
- 5.วิเศษชัยชาญวิทยาคม
- 6.ไผ่วงวิทยา
- 7.โพธิ์ทอง “ จินตามณี ”
- 8.โพธิ์ทองพิทยาคม
- 9.ป่าโมกซ์วิทยาภูมิ
- 10.บางเสด็จวิทยาคม
- 11.ราชสถิตย์วิทยา
- 12.แสวงหาวิทยาคม
- 13.เรีหว้าวิทยาคม
- 14.สามโก้วิทยาคม
- 15.โคกสำโรงวิทยา
16. พิบูลวิทยาลัย
17. โลกกระเทียมวิทยาลัย
18. จุฬารัตนราชวิทยาลัย ลพบุรี
19. ดงตาลวิทยาลัย
20. พระนารายณ์วิทยาลัย
21. บ้านข่อยวิทยา
22. โลกตุมวิทยา
23. ท่าม่วงวิทยาการ
24. บ้านเบ็กวิทยาคม

25. บ้านหมี่วิทยา
26. ปิยะบุตร
27. บ้านชีวิทยา
28. พัฒนานิคม
29. ชัยบาดาลวิทยา
30. โลกสูงวิทยา
31. ชัยบาดาลพิทยาคม
32. ชุนรามวิทยา
33. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ลพบุรี
34. ท่าหลวงวิทยาคม
35. สระโบสถ์วิทยาการ
36. โลกเจริญวิทยา
37. ยางรากวิทยา
38. ลำสนธิวิทยา
39. หนองม่วงวิทยา
40. ท่าช้างวิทยาการ
41. หัวไผ่วิทยาคม
42. บางระจันวิทยา
43. ก่ายบางระจันวิทยาคม
44. พรหมบุรีรัชดาภิเษก
45. อินทร์บุรี
46. สิงห์บุรี
47. ศรีศักดิ์สุวรรณวิทยา
48. บ้านแปงวิทยา
49. ทองเอนวิทยา
50. สิงห์พาดู(ประสานมิตรอุปถัมภ์)
51. ศรีวินิตวิทยาคม

52. ชัยนาทพิทยาคม
53. อุติตไพบูลย์ชนูปถัมภ์
54. สาครพิทยาคม
55. วัดสิงห์
56. สรรพยาวิทยา
57. บุญนาพิทยาคม
58. ชยานุกิจพิทยาคม
59. คุรุประชาสรรค์
60. ห้วยกรดวิทยา
61. หันคาราษฎร์รังษฤษฎ์
62. หันคาพิทยาคม
63. ศรีสโมสรวิทยา
64. เนินขามรัฐประชานุเคราะห์

ภาคผนวก ค

ค่าความตรงและความสอดคล้อง(IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
(Index of Item Objective Congruence : IOC)

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหม าย
		1	2	3	4	5			
1.การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ของครู									
1.1	สถานศึกษากำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างให้ครูมีการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
		1	1	1	1	1			
1.2	สถานศึกษากำหนดให้ครูมีการประเมินเพิ่มสะสมผลงานผู้เรียน	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
		1	1	1	1	1			
1.3	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติด้วยการสังเกต	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
1.4	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินภาคปฏิบัติผู้เรียนด้วยการสัมภาษณ์	+	+	0	+	+	4	0,8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
1.5	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้มีการประเมินผู้เรียนด้วยการตรวจงาน	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
1.6	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีการรายงานผลการปฏิบัติงานตนเอง	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
1.7	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการจัดการเรียนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
		1	1	1	1	1			
1.8	สถานศึกษากำหนดนโยบายให้ครูมีแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
		1	1	1	1	1			

หมายเหตุ : ค่า IOC = 0.5 ขึ้นไป หมายถึง เหมาะสม = ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกัน

ค่า IOC = ต่ำกว่า 0.5 หมายถึง ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
2. การส่งเสริมการพัฒนาครู									
2.1	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1				
2.2	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลาย	0	+	+	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
			1	1	1				
2.3	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี(ICT)เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	0	+	+	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
			1	1	1				
2.4	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	0	+	0	+	+1	3	0.6	ใช้ได้
			1		1				
2.5	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการบรรยายเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน	0	+	0	+	+1	3	0.6	ใช้ได้
			1		1				
2.6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาการยกตัวอย่างประกอบการสอน	0	+	0	+	+1	3	0.6	ใช้ได้
			1		1				
2.7	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	0	+	0	+	+1	3	0.6	ใช้ได้
			1		1				
2.8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะการนำเสนอในการจัดการเรียนการสอน	0	+	0	+	+1	3	0.6	ใช้ได้
			1		1				
2.9	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จำนวนไม่ต่ำกว่า 50 ชม./ปี	+	+	+	+	+1	5	1	ใช้ได้
		1	1	1	1				
3. การนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู									
3.1	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู	+	+	+	+	+1	5	1	ใช้ได้
		1	1	1	1				
3.2	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1				

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
3.3	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องสมุด	+	+	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
3.4	สถานศึกษามีการนิเทศและกำกับติดตามการใช้ห้องปฏิบัติการ	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.5	สถานศึกษามีการนิเทศครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.6	สถานศึกษามีการนิเทศครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดอย่างมีวิจารณญาณ	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.7	สถานศึกษามีการนิเทศครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดแก้ปัญหาและคิดตัดสินใจ	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.8	สถานศึกษามีการนิเทศครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะคิดริเริ่มสร้างสรรค์	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
4. การจัดระบบประเมินและทวนสอบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู									
4.1	สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
4.2	สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	0	+	+	+	+	4	0.8	ใช้ได้
4.3	สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ของครู	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
4.4	สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
4.5	สถานศึกษามีการจัดระบบประเมินสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้
4.6	สถานศึกษามีการจัดทวนสอบสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา	+	+	+	+	+	5	1	ใช้ได้

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
5. การให้รางวัลและการเสริมแรงครู									
5.1	สถานศึกษามีนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
5.2	สถานศึกษามีการจัดประชุมหรือชี้แจงแนวนโยบายการให้รางวัลและการเสริมแรงแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
5.3	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลาย	0	+	0	+	+	3	0.6	ใช้ได้
			1		1	1			
5.4	สถานศึกษามีการให้รางวัลแก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงตามนโยบาย	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
5.5	สถานศึกษามีการให้รางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่ปฏิบัติงานดีเด่น	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
5.6	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรให้ใช้ความสามารถและทักษะของตนอย่างเต็มความสามารถ	+	+	0	+	+	4	0.8	ใช้ได้
		1	1		1	1			
5.7	สถานศึกษามีการเสริมแรงครูและบุคลากรผู้ปฏิบัติการสอนที่เน้นการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	0	+	0	+	+	3	0.6	ใช้ได้
			1		1	1			

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก									
6.1	สถานศึกษาจัดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านวัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษาให้พร้อมใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	0	+	0	+	+1	3	0.6	ใช้ได้
6.2	สถานศึกษามีการจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
6.3	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
6.4	สถานศึกษาจัดให้มีการใช้สื่อออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
6.5	สถานศึกษาจัดให้มีเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและครู	+	+	0	+	1+	4	0.8	ใช้ได้
6.6	สถานศึกษาจัดให้มี e-book เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า	+	+	+1	+	+1	5	1	ใช้ได้
6.7	สถานศึกษาจัดให้มีห้องสมุดเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่ผู้เรียนและครู	+	+	+1	+	+1	5	1	ใช้ได้
6.8	สถานศึกษาจัดให้มีห้องปฏิบัติการเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
7. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู									
7.1	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูสอดคล้องกับการเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.2	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง	+	+	0	+	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.3	สถานศึกษามีการประเมินผลรายงานของครูเป็นรายบุคคล (Self Assessment Report = SAR)	0	+	0	0	+1	2	0.4	ใช้ไม่ได้

การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21		ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
7.4	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงจากเพิ่มสะสมผลงานนักเรียน	+ 1	+ 1	+1	+ 1	+1	5	1	ใช้ได้
7.5	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนภาคปฏิบัติด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจงาน	0	+ 1	+1	+ 1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.6	สถานศึกษาส่งเสริมครูให้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	+ 1	+ 1	+1	+ 1	+1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	29	96.7
	Excluded ^a	1	3.3
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.963	51

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	203.1034	533.382	.569	.963
A2	203.7241	525.421	.639	.962
A3	203.3103	523.936	.736	.962
A4	203.5862	523.823	.668	.962
A5	203.0690	536.781	.367	.963
A6	203.1034	523.525	.606	.962
A7	203.1379	534.980	.583	.963
A8	203.2414	535.975	.504	.963
B1	202.8966	536.882	.546	.963
B2	203.0000	538.357	.385	.963
B3	203.2069	533.384	.493	.963
B4	203.2414	532.690	.495	.963
B5	203.2069	522.884	.648	.962
B6	203.1034	532.882	.542	.963
B7	202.9310	540.424	.340	.963
B8	203.0690	534.209	.530	.963
B9	203.0345	530.534	.636	.962
C1	202.9655	529.606	.698	.962
C2	203.1379	528.480	.692	.962
C3	203.3448	532.020	.564	.963
C4	203.3103	537.293	.457	.963
C5	203.1724	535.576	.449	.963
C6	203.3793	532.887	.560	.963
C7	203.2069	536.241	.442	.963
C8	203.2414	533.475	.542	.963
D1	203.1034	525.739	.671	.962
D2	203.1034	535.667	.428	.963
D3	203.4828	530.330	.591	.962
D4	203.2069	530.884	.565	.963
D5	203.3448	533.877	.665	.962
D6	203.3103	529.507	.581	.963
E1	203.4138	520.466	.774	.962
E2	203.3448	517.020	.753	.962
E3	203.3448	521.305	.712	.962
E4	203.3448	527.234	.594	.962
E5	203.1379	524.123	.655	.962
E6	203.2069	529.670	.641	.962
F1	203.1034	533.953	.476	.963
F2	203.3793	530.887	.580	.963
F3	203.2759	535.564	.403	.963
F4	203.4483	532.328	.546	.963
F5	203.3793	532.030	.513	.963
F6	203.7931	521.884	.592	.963
F7	203.2414	532.261	.540	.963
F8	203.1034	532.382	.602	.962
G1	203.3793	521.315	.731	.962
G2	203.4138	526.251	.805	.962
G3	203.1379	536.123	.397	.963
G4	203.3448	529.734	.530	.963
G5	203.2414	528.333	.703	.962
G6	203.2069	533.527	.566	.963

ภาคผนวก จ
ตารางค่าสถิติ

Frequencies

Statistics

		ขนาดโรงเรียน	ผลโอเน็ต	โรงเรียนที่
N	Valid	61	61	61
	Missing	0	0	0

Frequency Table

ขนาดโรงเรียน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	30	49.2	49.2	49.2
	1	20	32.8	32.8	82.0
	2	11	18.0	18.0	100.0
	Total	61	100.0	100.0	

ผลโอเน็ต

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	55	90.2	90.2	90.2
	1	6	9.8	9.8	100.0
	Total	61	100.0	100.0	

Statistics

		โรงเรียนที่	ขนาดโรงเรียน	ผลโอเน็ต
N	Valid	61	61	61
	Missing	0	0	0
Mean		31.00	.69	.10
Std. Deviation		17.753	.765	.300

Statistics

		โรงเรียนที่	ขนาดโรงเรียน	ผลไอเน็ต
N	Valid	61	61	61
	Missing	0	0	0
Mean		31.00	.69	.10

ขนาดโรงเรียน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	30	49.2	49.2	49.2
	1	20	32.8	32.8	82.0
	2	11	18.0	18.0	100.0
Total		61	100.0	100.0	

ผลไอเน็ต

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	55	90.2	90.2	90.2
	1	6	9.8	9.8	100.0
Total		61	100.0	100.0	

Means

Oneway

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ITEM1	Between Groups	.321	2	.160	5.316	.008
	Within Groups	1.751	58	.030		
	Total	2.072	60			
ITEM2	Between Groups	.371	2	.185	7.229	.002
	Within Groups	1.487	58	.026		
	Total	1.858	60			
ITEM3	Between Groups	1.209	2	.604	11.508	.000
	Within Groups	3.046	58	.053		
	Total	4.254	60			
ITEM4	Between Groups	1.087	2	.543	8.560	.001
	Within Groups	3.682	58	.063		
	Total	4.769	60			
ITEM5	Between Groups	1.022	2	.511	6.134	.004
	Within Groups	4.832	58	.083		
	Total	5.854	60			
ITEM6	Between Groups	1.213	2	.606	9.481	.000
	Within Groups	3.710	58	.064		
	Total	4.923	60			
ITEM7	Between Groups	1.041	2	.520	13.966	.000
	Within Groups	2.161	58	.037		
	Total	3.201	60			
sum	Between Groups	.809	2	.404	10.859	.000
	Within Groups	2.159	58	.037		
	Total	2.968	60			

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวไพลิน อิงคนินันท์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2552

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศ.ศบ.) สาขาวิชาธุรกิจอาหารและภัตตาคาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปี พ.ศ. 2554

ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู วิทยาลัยรัฐศาสตร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู โรงเรียนสตรีอ่างทอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 5

